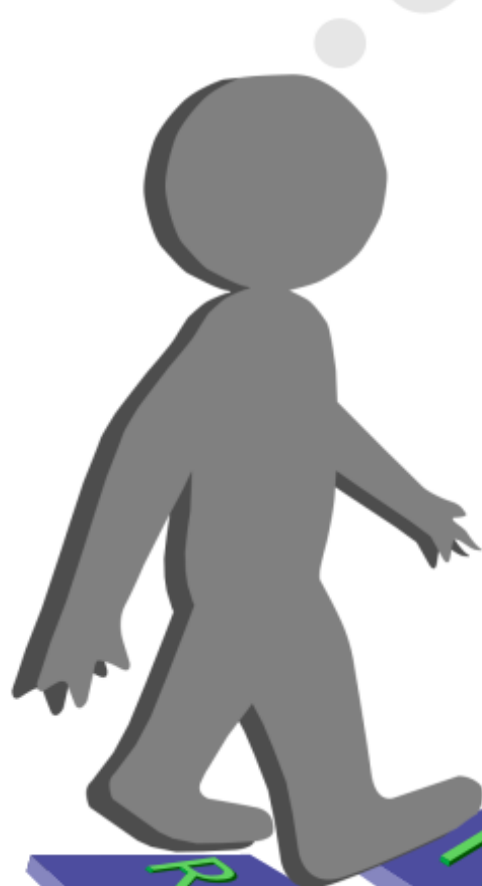

JAK ZAŁOŻYĆ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

Co?, Jak?, Kiedy?, Gdzie?,
Dlaczego?

Urząd Miejski w Świdnicy

Jak założyć działalność gospodarczą

CZEŚĆ I

HRpro Sp. z o.o.

- AGNIESZKA PARKITNA¹, JERZY TUTAJ², KAMILA URBAŃSKA³ -

Recenzja: prof. zw. dr hab. Stanisław Czaja⁴

Opracowanie graficzne i skład – Wojciech Tutaj

¹ Adiunkt, Politechnika Wrocławska, Wydział Informatyki i Zarządzania

² Adiunkt, Politechnika Wrocławska, Wydział Informatyki i Zarządzania

³ Adiunkt, Wyższa Szkoła Handlowa we Wrocławiu

⁴ Profesor, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

ISBN: 978-83-928684-8-4

Świdnica 2018

strona 3

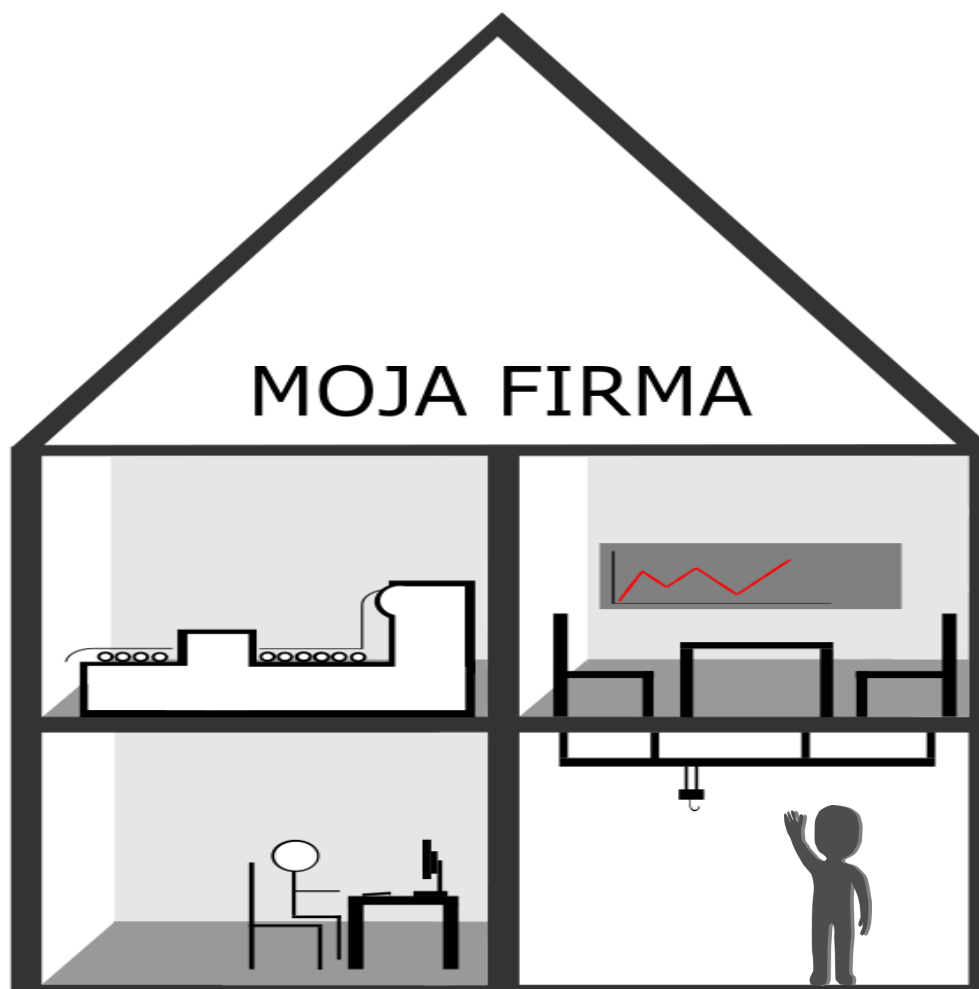
Spis treści

Wstęp	7
1 Uwarunkowania podjęcia działalności gospodarczej	7
1.1 Zabezpieczyć finanse	9
1.1.1 Warunki płatności	9
1.1.2 Zrozumieć i poznać swojego KLIENTA	10
1.1.3 Zakładanie firmy przez obcokrajowców	11
1.1.4 ZUS dla Cudzoziemca	11
1.1.5 Podatek dochodowy od osób fizycznych	13
1.1.6 Certyfikat rezydencji	13
2 Formy organizacyjno - prawne prowadzenia działalności gospodarczej	14
3 Procedura zakładania działalności gospodarczej w zależności od wyboru formy organizacyjno-prawnej	15
3.1 Procedura zakładania jednoosobowej działalności gospodarczej	15
3.1.1 Procedura zakładania spółki cywilnej	16
3.2 Procedura zakładania osobowych spółek handlowych	17
3.3 Procedura zakładania spółki kapitałowej	17
3.3.1 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	17
3.3.2 Spółka akcyjna	17
3.3.3 Spółka europejska	18
4 Koszty założenia firmy oraz ulgi dla przedsiębiorców	18
4.1 Koszt zgłoszenia do ZUS	19
4.1.1 Pozostałe koszty założenia działalności	19
4.1.2 Koszty podatku od czynności cywilno-prawnych PCC oraz taksy notarialnej	19
4.1.3 Obowiązek posiadania firmowego rachunku bankowego	19
4.1.4 Inne koszty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	19
4.1.5 Ulga na start dla przedsiębiorców	20
4.1.6 Ulgi podatkowe dla przedsiębiorców	20
5 ZUS	22
5.1 ZUS w kontekście działalności zarobkowej	23

5.1.1	ZUS w kontekście pozarolniczej działalności gospodarczej	23
5.1.2	Ulga w płaceniu składek ZUS dla początkujących przedsiębiorców	23
5.1.3	Preferencyjne składki ZUS dla początkujących przedsiębiorców	24
5.1.4	Podstawowe składki ZUS	25
5.1.5	Zgłoszenie osób, które będą ubezpieczone	25
5.2	KRUS w kontekście rolniczej działalności gospodarczej	25
5.2.1	Wysokość składek na ubezpieczenie społeczne rolników	25
5.2.2	Rolnik a działalność gospodarcza	26
5.3	Plany zmian od stycznia 2019 roku	26
6	Formy opodatkowania podatkiem dochodowym	26
6.1	Zasady opodatkowania działalności nierejestrowanej	26
6.2	Wybór formy opodatkowania	27
6.3	Podatek dochodowy od osób prawnych	27
6.4	Podatek dochodowy od osób fizycznych	28
6.4.1	Sposoby obliczania podatku	29
6.4.2	Wykaz ewidencji wymaganych na potrzeby poszczególnych form opodatkowania działalności podatkiem dochodowym	29
6.4.3	Ryczałtowe formy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych	31
6.4.4	Opodatkowanie na zasadach ogólnych	33
6.4.5	Kwota wolna od podatku	34
6.4.6	Limity w działalności gospodarczej	34
6.4.7	Prowadzenie ksiąg rachunkowych	34
6.4.8	Księga Przychodów i Rozchodów	34
7	Podatek Vat i pozostałe podatki	35
7.1	Akcyza	35
7.2	Pozostałe podatki	36
8	Zawieszanie oraz zamykanie działalności gospodarczej	36
8.1	Zawieszenie działalności gospodarczej	36
8.1.1	Kto i na jak długo może zawiesić działalność gospodarczą?	37
8.1.2	Jak i gdzie zawiesić działalność gospodarczą?	37
8.1.3	Czego ustawa zakazuje podczas zawieszenia działalności?	38

8.1.4	Jakie czynności przedsiębiorca może wykonywać podczas zawieszenia działalności?	38
8.1.5	Zawieszenie działalności a skutki podatkowe względem podatku dochodowego	39
8.1.6	Zawieszenie działalności a skutki podatkowe pod względem VAT	39
8.1.7	Jak i kiedy rozlicza się koszty stałe?	39
8.1.8	Podatek VAT od stałych kosztów, gdy podczas działalności nie składa się deklaracji VAT 7	40
8.2	Zamykanie działalności gospodarczej.....	40
8.2.1	Likwidacja działalności gospodarczej a zakończenie pracy kasy fiskalnej	41
8.2.2	Likwidacja działalności - przechowywanie dokumentów firmowych	41
	Słowniczek podstawowych terminów podatkowych.....	42
	Spis oznaczeń, skrótów i akronimów	43

Wstęp

Poradnik, który trzymasz w ręku, to źródło cennych informacji, jakie każdy przedsiębiorca rozpoczynający swój biznes powinien wiedzieć. W poradniku tym znajdziesz opis czynności, niezbędnych do założenia działalności gospodarczej, jak również dowiesz się, jak prowadzić swój biznes zgodnie z obowiązującym prawem. Wszelkie zmiany dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej będą na bieżąco wprowadzane do przewodnika, tak by przedsiębiorca, który sięga do niego miał za każdym razem dostęp do aktualnych danych. Życzymy Tobie, aby ten poradnik był początkiem drogi, która zaprowadzi Cię do sukcesu.

Milej lektury!

1 Uwarunkowania podjęcia działalności gospodarczej

Z dniem 30 kwietnia 2018 r. wszedł w życie pakiet pięciu ustaw, mających na celu ułatwienie prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce, które łącznie nazywane są „Konstytucją Biznesu”. Ustawy wchodzące w pakiet tzw. Konstytucji Biznesu to:

1. Ustawa - Prawo przedsiębiorców;
<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180000646/O/D20180646.pdf>
2. Ustawa o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców;
http://orka.sejm.gov.pl/proc8.nsf/ustawy/2052_u.htm
3. Ustawa o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium RP;
<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180000649/U/D20180649Lj.pdf>
4. Ustawa o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy;
http://orka.sejm.gov.pl/proc8.nsf/ustawy/2053_u.htm
5. Ustawa - Przepisy wprowadzające ustawę Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej.
<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180000650/O/D20180650.pdf>

Celem wprowadzonych zmian jest zapewnienie przejrzystych i stabilnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej, zmniejszenie ryzyka biznesowego oraz zwiększenie chęci przedsiębiorców do realizacji innowacyjnych projektów.

Nowością w polskim prawie dla przedsiębiorców jest **Ustawa o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorstw**. Jest to organ, który będzie stać na straży praw mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich firm. Rzecznik będzie powoływany na sześcioletnią kadencję przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki. Do zadań Rzecznika należeć będzie m.in. opiniowanie projektów ustaw dotyczących przedsiębiorców czy pomoc w organizacji mediacji między przedsiębiorcami a organami. Rzecznik będzie także mógł m.in. występować do organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej lub o wydanie objaśnień prawnych, informować organy nadzoru o nieprawidłowościach, zwrócić się o wszczęcie postępowania administracyjnego, wnosić skargi i skargi kasacyjne do sądu administracyjnego oraz uczestniczyć w takich postępowaniach na prawach przysługujących prokuratorowi.

Ustawa Prawo Przedsiębiorców, zastępująca obowiązującą dotychczas ustawę z 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej, wprowadziła zasady, którymi kierować powinni się we wzajemnych kontaktach przedsiębiorcy i organy administracji. Wśród nich na szczególną uwagę zasługują:

- skierowana do przedsiębiorców zasada „co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone”, której zastosowanie w odniesieniu do przepisów podatkowych wzbudza największe zainteresowanie;

- zasada pewności prawa, zgodnie z którą organy mają udzielać przedsiębiorcom informacji o warunkach prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie swojej właściwości – zarówno tych ogólnych (zgodnie z art. 15 p.p.), jak i indywidualnych interpretacji przepisów prawa (art. 34 p.p.) Dużo nadziei niesie też art. 14 p.p., zgodnie z którym organ bez uzasadnionej przyczyny nie odstępuje od utrwalonej praktyki rozstrzygania spraw w takim samym stanie faktycznym i prawnym;
- zasada rozstrzygania wątpliwości na korzyść przedsiębiorcy polegająca na tym, że przepisy prawa przedsiębiorców zakładają rozstrzyganie przez organ, przed którym toczy się postępowanie, niedających się usunąć wątpliwości odnośnie do stanu faktycznego (art. 10 ust. 2 p.p.) oraz wątpliwości co do treści normy prawnej (art. 11 ust. 1 p.p.) na korzyść przedsiębiorcy;
- w przypadku konieczności przeprowadzenia przez organ kontroli, ma ona być jak najmniej uciążliwa;
- Prawo Przedsiębiorców pozostawia trzy podstawowe formy reglamentacji działalności gospodarczej: koncesje, zezwolenia i rejestry działalności regulowanej, natomiast znosi zgody i licencje. Koncesje wymagane są do wykonywania działalności w dziedzinach mających znaczenie ze względu na bezpieczeństwo państwa, obywateli lub ważny interes publiczny, zezwolenie zaś – w określonych w przepisach przypadkach. Przy udzielaniu koncesji organowi przyznano pewną uznaniowość, zezwolenie jednak organ wyda w każdym przypadku, w którym przedsiębiorca spełnia warunki jego uzyskania. Wpisu do rejestru działalności regulowanej dokonuje się po spełnieniu przez przedsiębiorcę wymogów koniecznych do prowadzenia takiej działalności.
- Ustawodawca wyszedł też naprzeciw postulatowi i wyłączył spod pojęcia „*działalności gospodarczej*” działalność wykonywaną przez osobę fizyczną, której przychód należny z tej działalności nie przekracza w żadnym miesiącu 50% minimalnego wynagrodzenia, i która w okresie ostatnich 60 miesięcy nie wykonywała działalności gospodarczej. W konsekwencji osoba fizyczna nie musi rejestrować takiej działalności w CEIDG. Musi jednak płacić od przychodu podatek na zasadach ogólnych. Należy skontaktować się z Urzędem Skarbowym, aby ustalić termin płatności podatku. Jeżeli przychód należny z działalności przekroczył w danym miesiącu wysokość 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia, osoba wykonująca działalność gospodarczą składa wniosek o wpis do CEIDG w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiło przekroczenie. Taką drobną działalnością może być np. dorywczy handel czy świadczenie okazjonalnych usług. Działalnością nieewidencjonowaną nie będzie działalność wykonywana w ramach umowy spółki cywilnej lub wymagająca uzyskania koncesji, zezwolenia albo wpisu do rejestru działalności regulowanej. Więcej informacji na temat działalności zarobkowej czyli nieewidencjonowanej znajdziecie Państwo w rozdziale 5.1 niniejszego poradnika.
- Ważną zmianą dla przedsiębiorców jest też możliwość zawieszenia działalności na dłużej (bezterminowo) oraz łatwiejsza jej reaktywacja.

Ustawa o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy umożliwia udostępnianie w CEIDG informacji z rejestru pełnomocnictw i prokury, natomiast Punkt Informacji dla Przedsiębiorcy, rozszerza działanie obecnego serwisu informacyjno-usługowego dla przedsiębiorców www.biznes.gov.pl. Będą tam m.in. publikowane wyjaśnienia dotyczące zagadnień prawnych budzących najczęściej wątpliwości. Zmiana w kodeksie cywilnym umożliwia także jednoosobowym przedsiębiorcom, ustanawianie prokurentów (na wzór spółek handlowych), a więc bardzo praktycznych biznesowych pełnomocników. Z kolei do kodeksu postępowania administracyjnego wprowadzono zasadę, że sprawy mogą być załatwiane ustnie, telefonicznie, za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub innych środków łączności, gdy przemawia za tym interes strony, a przepis prawny nie stoi temu na przeszkodzie.

Konstytucja biznesu wprowadza także takie rozwiązania jak:

- milczące załatwienie sprawy w przypadku występowania o wydanie zezwolenia,
- zakaz formalizmu zakazujący nieuzasadnionego uzależniania rozstrzygnięcia sprawy od dostarczenia oryginału dokumentu lub poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii lub tłumaczenia,
- nakaz przyjmowania pism i wniosków niekompletnych oraz
- zakaz żądania dokumentów i ujawniania danych, które nie są wymagane przepisami lub takich, do których organ ma dostęp nie tylko na papierze. W myśl nowych przepisów za zgodą przedsiębiorcy, niektóre sprawy urzędowe będzie można załatwiać przez telefon czy e-mail.

Uwarunkowania działalności gospodarczej, to również podstawowe prawa i obowiązki przedsiębiorcy, do których należą:

1. Konieczność uzyskania wpisu do określonego rejestru. W zależności od formy prowadzonej działalności gospodarczej podmiot podlega wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego bądź też do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Ponadto prowadzenie działalności może wiązać się z dodatkowymi obowiązkami w zakresie uzyskania koncesji czy zezwolenia.
2. Umieszczanie w oświadczeniach pisemnych, które są skierowane w zakresie swojej działalności do oznaczonych osób bądź organów numeru identyfikacji podatkowej. NIP-em podmiot musi posługiwać się zarówno w obrocie prawnym jak i gospodarczym.
3. Wykonywanie określonej działalności gospodarczej w oparciu o zasady uczciwej konkurencji oraz poszanowania dobrych obyczajów, jak również słuszych interesów konsumentów.
4. Spełnianie określonych przepisami warunków dotyczących ochrony życia, zdrowia ludzkiego, moralności oraz ochrony środowiska. m.in. wiąże się to z koniecznością przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.
5. W określonych przypadkach prowadzenie danej działalności gospodarczej będzie wiązało się z koniecznością posiadania odpowiednich uprawnień zawodowych.
6. Umieszczanie na towarze określonych przepisami prawa elementów.
7. Obowiązek w zakresie sprawozdawczości finansowej czy rozliczania się z przewidzianych prawem podatków.

Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną posiadająca zdolność do prowadzenia we własnym imieniu działalności gospodarczej.

1.1 Zabezpieczyć finanse

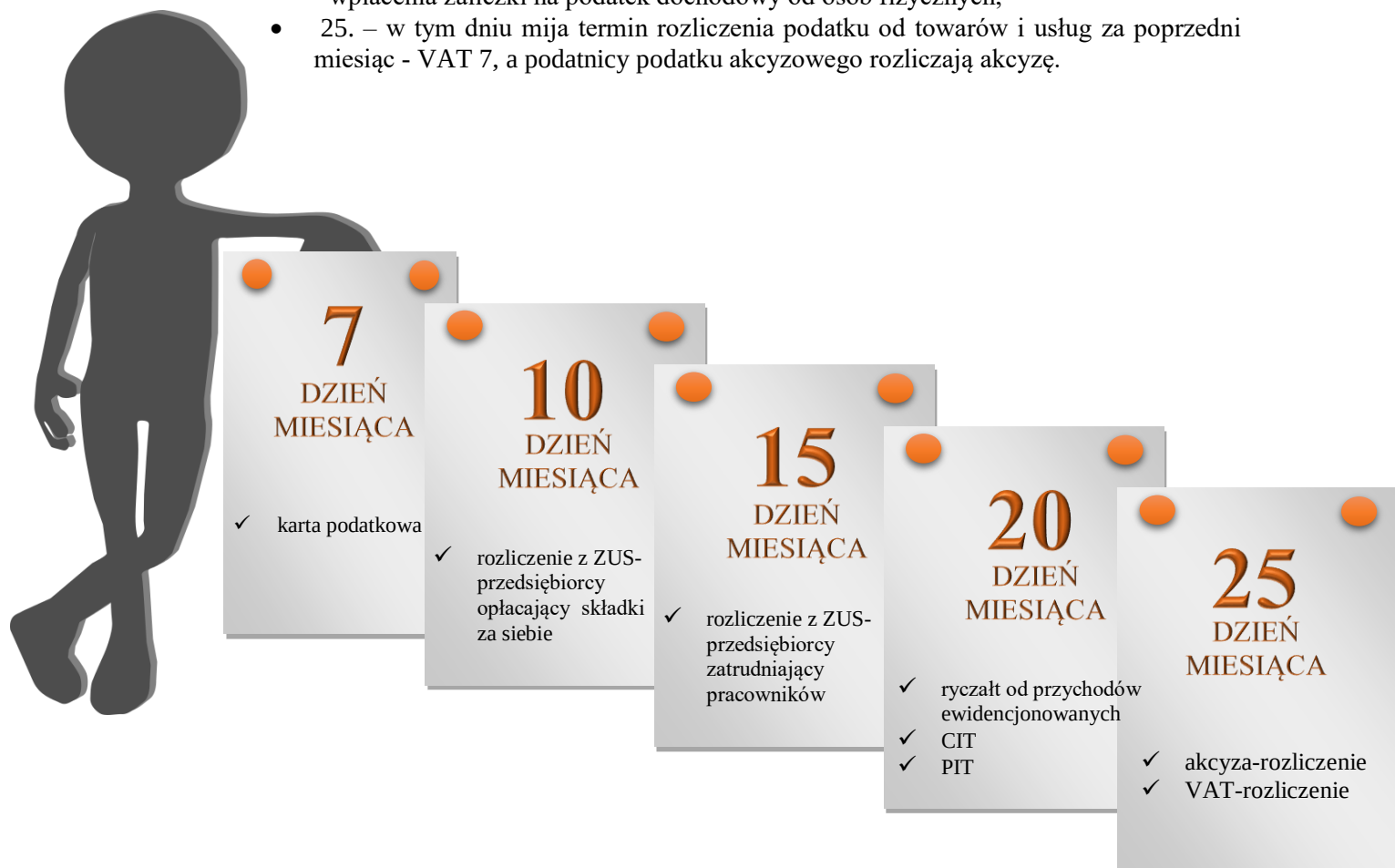
Dostęp do źródeł finansowania szczególnie dla nowopowstałych firm, które nie mają historii kredytowej i najczęściej nie posiadają własnych środków jest w warunkach rynkowych utrudniony. Należy pamiętać, że nowopowstałe firmy muszą konkurować z już obecnymi na rynku przedsiębiorstwami posiadającymi środki finansowe, techniczne oraz ugruntowaną pozycję rynkową. Dlatego to właśnie aspekt pozyskiwania finansowania stanowi jedno z najpoważniejszych wyzwań stojących przed nowopowstałymi przedsiębiorstwami. Do najczęściej stosowanych form zabezpieczenia należy: własne, dofinansowanie ze środków europejskich, z Powiatowych Urzędów Pracy, a także kredytem. *Czemu będzie poświęcona druga część poradnika „ Jak prowadzić i rozwijać firmę”*

1.1.1 Warunki płatności

Przedsiębiorcę obowiązują terminy płatności związane z prowadzoną działalnością gospodarczą. Najważniejsze dni miesiąca, o których należy pamiętać, to:

- 7. – w tym dniu mija termin uiszczenia podatku dochodowego przez podatników rozliczających się w formie karty podatkowej,
- 10. – w tym dniu mija termin rozliczenia z ZUS. Termin dotyczy przedsiębiorców opłacających składki za siebie, zapłata składki na Fundusz Pracy,
- 15. – w tym dniu mija termin płatności składek oraz złożenia deklaracji do ZUS przez pracodawców zatrudniających pracowników,

- 20. – w tym dniu mija termin:
 - zapłaty zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów ewidencjonowanych,
 - wpłacenia zaliczki na podatek dochodowy przez osoby prawne,
 - wpłacenia zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych,
- 25. – w tym dniu mija termin rozliczenia podatku od towarów i usług za poprzedni miesiąc - VAT 7, a podatnicy podatku akcyzowego rozliczają akcyzę.

1.1.2 Zrozumieć i poznać swojego KLIENTA

Współczesny marketing wskazuje jednoznacznie, na to, że tylko dobrze poznany klient może zagwarantować naszej firmie powodzenie, dlatego proponujemy odpowiedzieć na kilka pytań, co pomoże Państwu w zrozumieniu swojego klienta: Komu chcesz zaproponować swój produkt/swoją usługę? Musisz dokładnie wiedzieć, kto będzie nabywcą Twoich produktów. W tym celu należy przeprowadzić badania marketingowe. Poniżej etapy i linki przykładowych ankiet i programów do analizy. Szybkie badania marketingowe, pozwolą Tobie określić klienta i jego oczekiwania:

Dobór próby badawczej – potencjalnych lub rzeczywistych klientów
<https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:YLfwM6vTyDwJ:https://poradnikprzedsiebiorcy.pl/-jak-przeprowadzic-dobor-proby-w-tworzeniu-ankiety-internetowej+&cd=1&hl=pl&ct=clnk&gl=pl;>

Metoda – wywiad bezpośredni oparty o kwestionariusz ankiety
<https://www.webankieta.pl/przyklady-ankiet/108845/rozpoznanie-potrzeb-klienta;>

Analiza wyników <https://ankietaplus.pl/jak-to-dziala/analiza-wynikow-ankiety-online;>

Wnioskowanie (<https://ankietaplus.pl/jak-to-dziala/analiza-wynikow-ankiety-online;>);

Rekomendacje do własnych działań <http://www.outsourcingportal.eu/pl/blog/karina-kreja/jaka-strategia-dla-msp;>

1.1.3 Zakładanie firmy przez obcokrajowców

Warunki prawne, jakie musi spełnić obcokrajowiec, określa **Ustawa o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium RP**; <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU2018000649/U/D20180649Lj.pdf>

Własną firmę w Polsce mogą także założyć cudzoziemcy, którzy posiadają:

- status uchodźcy (w tym ochronę uzupełniającą),
- ochronę czasową,
- ważną Kartę Polaka,
- lub zgodę na pobyt ze względów humanitarnych lub zgodę na pobyt tolerowany.

Procedura wydawania wyżej wymienionych zezwoleń odbywa się w urzędzie wojewódzkim w wydziale właściwym ds. cudzoziemców w województwie, w którym zamieszkuje cudzoziemiec:

1. Uzyskanie zezwolenia na pobyt stały lub jakąkolwiek inną formę pobytu należy ubiegać się w urzędzie wojewódzkim w **wydziale właściwym ds. cudzoziemców**, zlokalizowanym w województwie, gdzie znajduje się miejsce zamieszkania. Informacje na temat procedury wydawania poszczególnych zezwoleń znajdują się <http://www.migrant.info.pl/pobyt-w-polsce-stan-prawny-od-01052014r.html>
2. Założenie własnej firmy w Polsce należy rozpocząć od zarejestrowania jej w Urzędzie Gminy lub miasta, dokonując wpisu do Centralnej Ewidencji Informacji Działalności Gospodarczej (CEIDG). Żeby odnaleźć odpowiedni urząd, w którym można złożyć wniosek, warto skorzystać z bazy urzędów państwowych: <https://6krokow.pl/urzed-y-panstwowe/lista/>.
3. Rejestracja własnej firmy w Polsce przez cudzoziemca nie wymaga jego fizycznej obecności w kraju – cały proces można przeprowadzić za pomocą Internetu.
4. W przypadku udzielania jakiegokolwiek pełnomocnictwa zaleca się, aby w celu lepszego zabezpieczenia swoich interesów cudzoziemiec udzielił go przed notariuszem kraju, w którym mieszka.
5. Należy pamiętać, że obcokrajowiec, który założył własną firmę w Polsce, może ubiegać się o wizę na podstawie prowadzenia działalności gospodarczej.
6. W przypadku osób niemających prawa prowadzenia działalności na terytorium RP, wprowadzie przyznane im zostało prawo działania w formie spółek: komandytowej, komandytowo-akcyjnej, z ograniczoną odpowiedzialnością i akcyjnej, jednakże co do zasady dotyczy to wyłącznie bycia współnikiem takich spółek, a więc korzystania z praw udziałowych (a nie reprezentacji spółki i prowadzenia jej spraw). Prawo to oznacza przede wszystkim udział w zyskach spółki, ale już nie zawsze wykonywanie na jej rzecz czynności, np. na podstawie kontraktu managerskiego.

1.1.4 ZUS dla Cudzoziemca

Sposób rozliczania przychodów uzyskanych przez cudzoziemca uzależniony jest przede wszystkim od:

- rezydencji podatkowej obcokrajowca oraz rodzaju umowy na podstawie, której praca jest świadczona (np. czy jest to umowa o pracę, umowa zlecenia czy o dzieło, własna działalność gospodarcza),
- kraju świadczenia pracy (Polska czy terytorium innego państwa).

Przepisy zusowskie nie uzależniają podlegania polskim ubezpieczeniom społecznym od posiadanego obywatelstwa, miejsca zamieszkania, pobytu itp. Istotny dla objęcia obowiązkiem ww. ubezpieczeń jest:

- fakt zawarcia z polskim podmiotem np. stosunku pracy czy innej umowy rodzącej zgodnie z przepisami obowiązek ubezpieczeń społecznych oraz
- wykonywanie pracy w ramach tych umów na obszarze Polski.

Przepisy te oznaczają, że jeśli cudzoziemiec zostanie zatrudniony przez polski podmiot i w związku z tym będzie świadczył pracę na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, wówczas w zakresie składek ZUS należy stosować generalnie te same zasady, co w przypadku osób z polskim

obywatelstwem. Dotyczy to zarówno zatrudnienia w ramach stosunku pracy jak i stosunku cywilnoprawnego.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, nie podlegają ubezpieczeniom społecznym obywatele państw obcych, których pobyt w Polsce nie ma charakteru stałego i którzy są zatrudnieni w obcych przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych, misjach, misjach specjalnych lub instytucjach międzynarodowych, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej.

Wymienione warunki powinny być spełnione łącznie, tzn.:

- osoba ta jest cudzoziemcem,
- jej pobyt w Polsce nie może mieć charakteru stałego,
- jest zatrudniona w obcym przedstawicielstwie dyplomatycznym, urzędzie konsularnym, misjach, misjach specjalnych lub instytucjach międzynarodowych.

Cudzoziemiec pracujący w Polsce nie podlega polskiemu ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych, jeśli obowiązek taki wyklucza umowa międzynarodowa, której Polska jest stroną lub prawo wspólnotowe. Znajduje to potwierdzenie m.in. w interpretacji indywidualnej ZUS z 10 sierpnia 2016 r. (sygn. DI/100000/43/838/2016) oraz w poradniku zusowskim zatytułowanym: „Ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne Polaków zatrudnionych za granicą oraz cudzoziemców pracujących w Polsce” dostępnym na stronie www.zus.pl.

Koordinację systemów ubezpieczeniowych krajów UE zapewniają:

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 166 z 30.04.2004 r., str. 1, z późn. zm.) – zwane dalej: rozporządzeniem 883/2004,
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A02004R0883-20140101>
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 284 z 30.10.2009 r., str. 1, z późn. zm.) – zwane dalej: rozporządzeniem 987/2009,
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32009R0987>
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. rozszerzające rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo (Dz. Urz. UE L 344 z 29.12.2010 r., str. 1).
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2010.344.01.0001.01.POL

W kwestii umów międzynarodowych, podkreślić należy, że obecnie Polska ma zawarte i obowiązujące umowy o zabezpieczeniu społecznym z następującymi krajami spoza UE: Stany Zjednoczone, Kanada, Ukraina, Macedonia, Korea Południowa, Australia, Czarnogóra, Serbia oraz Bośnia i Hercegowina (wskazanie omawianych umów znajduje się m.in. na stronie:

<https://www.mpips.gov.pl/koordynacja-systemow-zabezpieczenia-spoecznego/umowy-miedzynarodowe-o-zabezpieczeniu-spoecznym/>)

W myśl ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ubezpieczeniu zdrowotnemu podlegają w Polsce m.in. posiadający tytuł do tego ubezpieczenia cudzoziemcy:

- posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) zamieszkujący na terytorium tych państw członkowskich,
- nieposiadający obywatelstwa państwa członkowskiego UE lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, którzy przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy w celu wykonywania pracy, zezwolenia na pobyt czasowy z wyłączeniem zezwolenia udzielonego na podstawie art. 181 ust. 1 ustawy z 12 grudnia

2013 r. o cudzoziemcach, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, zgody na pobyt tolerowany,

- którzy uzyskali w Polsce status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą albo korzystają z ochrony czasowej na jej terytorium,
- nieposiadający obywatelstwa państwa członkowskiego UE lub państwa EFTA, legalnie zamieszkujący na terytorium innego niż Polska państwa UE lub EFTA.

1.1.5 Podatek dochodowy od osób fizycznych

Na stronie Ministerstwa Finansów znajduje się dokument dotyczący cudzoziemców pracujących w Polsce <https://www.finance.mf.gov.pl/documents/766655/05b39ecc-055a-465f-9fef-f8e690a02b3b>

Wykaz umów o unikaniu podwójnego opodatkowania <https://www.finance.mf.gov.pl/abc-podatkow/umowy-miedzynarodowe/wykaz-umow-o-unikaniu-podwojnego-opodatkowania>

Osoba posiadająca w Polsce miejsce zamieszkania i mająca status tzw. polskiego rezydenta (podlega nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu) to osoba, która:

- przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dłużej niż 183 dni w roku podatkowym lub
- posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej centrum interesów osobistych lub gospodarczych (ośrodek interesów życiowych) – ustalenie ośrodka interesów życiowych wiąże się z koniecznością analizy wszelkich okoliczności faktycznych wskazujących, z którym państwem łączą zatrudnioną osobę silniejsze powiązania osobiste lub gospodarcze takie jak np. miejsce przebywania najbliższej rodziny podatnika, miejsce położenia nieruchomości i innych składników majątku podatnika, powiązania towarzyskie, charakter pracy, itp.).

Osoba posiadająca w Polsce miejsce zamieszkania (ww. wymienionych kryteriów) podlega nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu w RP co oznacza, że wszystkie uzyskane przez nią dochody, nawet te osiągnięte poza Polską muszą być tu opodatkowane. W takich okolicznościach od dochodów otrzymywanych przez obcokrajowca pobiera się co do zasady w Polsce zaliczkę podatkową obliczoną według ogólnych zasad (według skali podatkowej).

Osoba, która nie posiada na terenie Rzeczypospolitej miejsca zamieszkania (według przepisów podatkowych) jest tzw. nierezydentem i podlega tzw. ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu. Przejawia się to tym, że taka osoba podlega opodatkowaniu tylko z dochodów uzyskiwanych na terytorium Rzeczypospolitej. W sytuacji gdy osoba zagraniczna nie posiada w Polsce miejsca zamieszkania to przychody z działalności wykonywanej osobiście, opodatkowane są w formie ryczałtu w wysokości 20 proc. przychodu.

Do udowodnienia faktu posiadania rezydencji podatkowej danego kraju służy przede wszystkim tzw. certyfikat rezydencji, który jest zaświadczeniem o miejscu zamieszkania dla celów podatkowych wydane przez właściwy organ administracji podatkowej państwa miejsca zamieszkania podatnika.

1.1.6 Certyfikat rezydencji

Jeśli obcokrajowiec dostarczy zagraniczny certyfikat rezydencji, wówczas należy zastosować postanowienia właściwej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania. <https://www.finance.mf.gov.pl/documents/766655/2381711/certyfikat+rezydencji>

Uzyskanie ww. certyfikatu daje prawo do:

- zastosowania stawki podatku wynikającego z właściwej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub
- niezapłacenia podatku zgodnie z postanowieniami wspomnianej umowy.

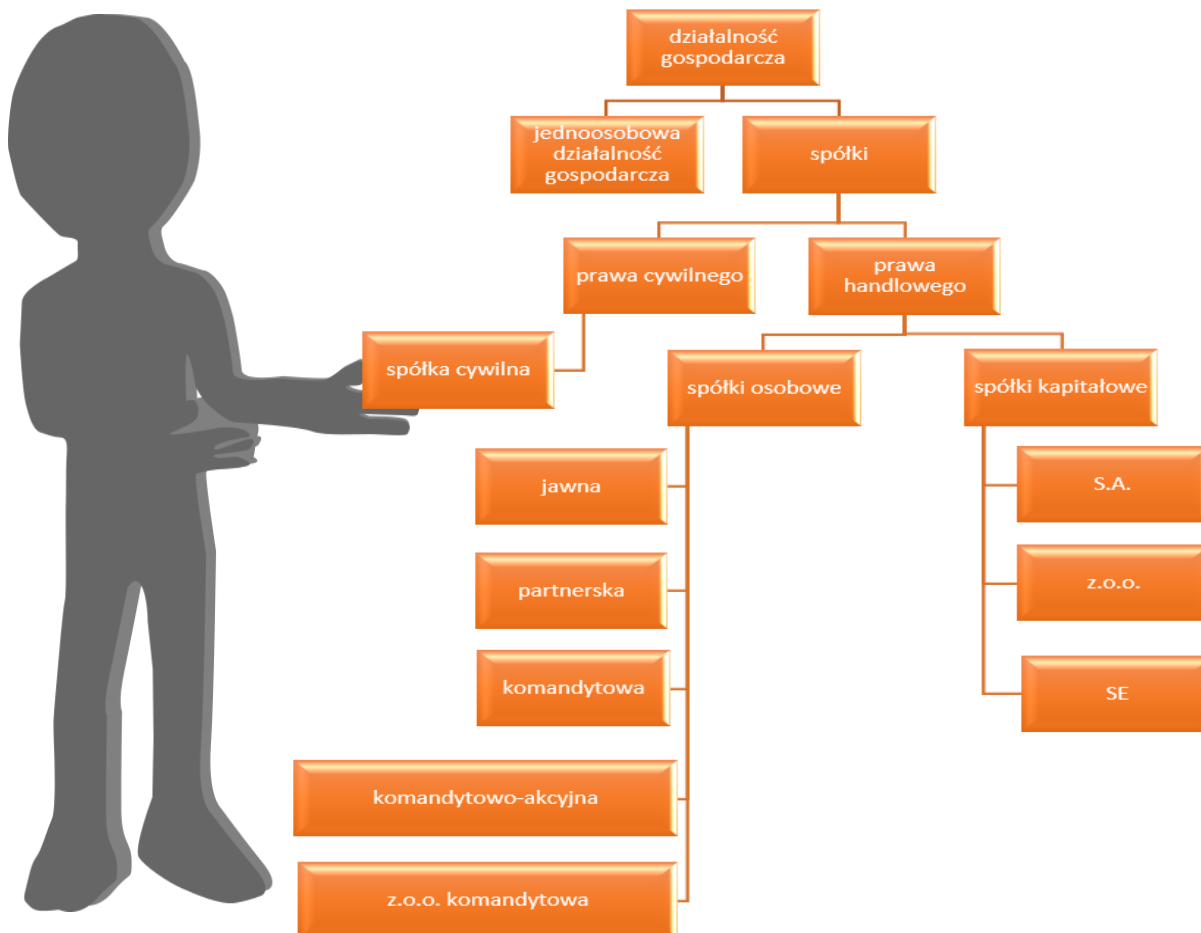
Większość umów o unikaniu podwójnego opodatkowania ratyfikowanych przez Polskę przewiduje, że przychody uzyskiwane przez nierezydentów z wykonywania wolnego zawodu albo z innej działalności o samodzielnym charakterze, podlegają opodatkowaniu tylko kraju rezydencji obcokrajowca, a nie w Polsce (wykaz umów zawartych przez Polskę znajdziemy m.in. na stronach

Ministerstwa Finansów). Określenie „wolny zawód” w rozumieniu dużej części umów o unikaniu podwójnego opodatkowania obejmuje w szczególności samodzielnie wykonywaną działalność naukową, literacką, artystyczną, wychowawczą lub oświatową, jak również samodzielnie wykonywaną działalność lekarzy, prawników, inżynierów, architektów oraz dentystów i księgowych. Użycie w tej definicji sformułowania „w szczególności” pozwala zaliczyć do tej kategorii również działalność o samodzielnym charakterze podejmowaną w ramach umowy zlecenia lub umowy o dzieło. Pamiętajmy jednak, że działalność powinna w istocie być „samodzielna”.

W świetle przedstawionych przepisów, od wynagrodzenia cudzoziemca zatrudnionego w Polsce na umowę zlecenia lub umowę o dzieło, polski pracodawca nie musi pobierać podatku, ale tylko pod takim warunkiem, że zatrudniony przedstawi certyfikat rezydencji, a z właściwej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania wynika, że wspomniane wynagrodzenie ma być opodatkowane tylko w kraju rezydencji obcokrajowca.

2 Formy organizacyjno - prawne prowadzenia działalności gospodarczej

Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Przedsiębiorcami są także wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej.

Przepisy przewidują kilka form organizacyjno-prawnych działalności gospodarczej. Zasadniczo można wyróżnić trzy ich grupy:

- Spółki prawa handlowego regulowane przepisami kodeksu spółek handlowych
- Formy organizacyjno - prawne działalności regulowane przepisami kodeksu cywilnego (jednoosobowa działalność gospodarcza oraz spółka cywilna)
- Pozostałe formy organizacyjno-prawne (fundacja, stowarzyszenie, spółdzielnia, przedsiębiorstwo państwowe)

W związku z tym, że jednoosobowa działalność gospodarcza oraz spółka cywilna są formami najlepszymi na początku działalności biorąc pod uwagę ich prostotę oraz koszt otwarcia, to właśnie im poświęcamy najwięcej miejsca w poradniku.

3 Procedura zakładania działalności gospodarczej w zależności od wyboru formy organizacyjno-prawnej

Procedura zakładania działalności gospodarczej różni się w zależności od wyboru formy organizacyjno-prawnej przedsiębiorstwa. Poniżej zostały opisane podstawowe różnice między nimi.

3.1 Procedura zakładania jednoosobowej działalności gospodarczej

Jednoosobowa działalność gospodarcza jest najbardziej popularną formą prawną prowadzenia firmy na terenie Polski. Przyczyną takiej sytuacji jest zapewne prosta i niekosztowna rejestracja przedsiębiorstwa oraz możliwość wyboru prostych form opodatkowania działalności.

Chcąc założyć jednoosobową działalność gospodarczą, należy złożyć wniosek CEIDG-1 **Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej** (system teleinformatyczny prowadzony przez ministra właściwego do spraw gospodarki, polegający na ewidencjonowaniu przedsiębiorców będących osobami fizycznymi). na stronie ministerstwa lub e-PUAP. Procedurę i instrukcję wypełniania wniosku CEIDG-1 można znaleźć na stronie **Ministerstwa Przedsiębiorczości i technologii** <https://prod.ceidg.gov.pl/CEIDG.CMS.ENGINE/?D:614aca08-355a-472a-9408-0737e36cda31> oraz w **Serwisie informacyjno-usługowym dla przedsiębiorcy**.

<https://www.biznes.gov.pl/pl/firma/zakladanie-firmy/chce-zalozyc-firme-jednoosobowa-samozatrudnienie/co-powinienes-wiedziec-zanim-zarejestrujesz-firme-w-urzedzie>

W zależności od tego, ile ma się czasu i gdzie aktualnie się znajduje, przyszły przedsiębiorca ma do dyspozycji cztery bezpłatne kanały złożenia wniosku:

- osobiście, w wybranym przez siebie urzędzie miasta lub gminy,
- listem poleconym (wniosek CEIDG jest opatrzony własnoręcznym podpisem wnioskodawcy zaświadczonego przez notariusza),
- elektronicznie z użyciem bezpiecznego podpisu kwalifikowanego,
- elektronicznie, podpisany potwierdzonym profilem zaufanym.

<https://pz.gov.pl/dt/login/login?ssot=b9b61fvcl3kv61g3bu6q>

Więcej informacji na temat profilu zaufanego (eGo), czyli bezpłatnego narzędzia, dzięki któremu można potwierdzać swoją tożsamość w Internecie (służącego jako elektroniczny podpis) znajduje się na stronie Ministerstwa cyfryzacji. <https://obywatel.gov.pl/zaloz-profil-zaufany> Za pomocą profilu zaufanego łatwo, szybko i bezpiecznie można wysyłać oraz sprawdzać dokumenty w różnych serwisach urzędowych.

Dokument CEIDG-1 jest jednocześnie wnioskiem:

- do wskazanego naczelnika urzędu skarbowego (NUS) w sprawie nadania numeru identyfikacji podatkowej NIP (zgłoszenie identyfikacyjne) lub aktualizacji danych zawartych w złożonym kiedyś formularzu NIP – 1 (zgłoszenie aktualizacyjne), oraz wyboru formy opodatkowania,

- do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) lub do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) w sprawie zgłoszenia płatnika składek (albo zmiany poprzedniego zgłoszenia) z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej,
- do Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego (WUS) o wpis do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej i nadania numeru REGON, o zmianę wpisu lub wykreślenie z rejestru.

W momencie ukazania się danych w systemie teleinformatycznym CEIDG, po weryfikacji systemowej złożonego wniosku, osoba fizyczna zyskuje miano przedsiębiorcy. Zaświadczenie o wpisie do CEIDG (jest to dokument potwierdzający stanie się przedsiębiorcą) można wydrukować ze strony: www.ceidg.gov.pl

Na złożeniu dokumentu nie kończy się jednak proces zakładania firmy. Istnieje, bowiem jeszcze kilka istotnych spraw, które nowy przedsiębiorca powinien mieć na uwadze. Niezbędna jest pieczęć firmowa zawierająca podstawowe dane o firmie takie, jak informacje teleadresowe, NIP czy REGON.

Przedsiębiorca także zakłada rachunek firmowy w banku, by móc oddzielić sprawy finansowe związane z prowadzeniem firmy od spraw osobistych. Kolejnym niezwykle istotnym aspektem jest ubezpieczenie społeczne. Wysyłając druk przedsiębiorca zgłasza się jedynie do ZUS-u jako płatnik składek. Dodatkowo należy jeszcze zgłosić siebie (oraz pracowników, których osoba fizyczna chce zatrudnić) do ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego.

W tym celu należy wypełnić druk ZUS ZUA. Takie zgłoszenie jest bezpłatne. W przypadku niektórych działalności (np. prowadzenia restauracji) konieczne jest poinformowanie Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej, by ta zbadała warunki sanitarne oraz bezpieczeństwo i higienę pracy. Działalność zawierająca np. sprzedaż alkoholu, by legalnie funkcjonować musi posiadać koncesję.

3.1.1 Procedura zakładania spółki cywilnej

Zasady działania spółek w Polsce regulują dwa akty prawne:

- dla spółki cywilnej: ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z dnia 18 maja 1964 r.),
<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19640160093/U/D19640093Lj.pdf>
- dla spółek handlowych (spółki jawnej, partnerskiej, komandytowej, komandytowo – akcyjnej, z.o.o. komandytowej, z.o.o. oraz S.A.): ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz.U. Nr 94, poz. 1037 ze zm.).
<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20000941037/U/D20001037Lj.pdf>

Spółką najmniej skomplikowaną w założeniu i prowadzeniu jest **spółka cywilna**. Zgodnie z kodeksem cywilnym nie jest ona przedsiębiorcą i nie podlega wpisowi do ewidencji działalności gospodarczej. Spółka cywilna nie tworzy oddzielnego podmiotu, a jest tylko stosunkiem zobowiązaniowym między stronami. Przedsiębiorcami są jedynie jej wspólnicy, a każdy z nich oddzielnie rejestruje swoją działalność w CEIDG. Oddzielnie także wspólnicy zgłaszają się do ubezpieczeń społecznych. Następnie wspólnie już dokonują zgłoszeń do urzędu statystycznego (dot. REGON-u), ZUS-u (jako płatnik składek za pracowników) oraz urzędu skarbowego (na druk NIP-2 i ewentualnie zgłoszenie spółki na druku VAT-R). Po tych czynnościach wspólnicy zgłaszają do CEIDG fakt zawiązania spółki cywilnej. W tym celu wypełniają druk CEIDG – 1 z wyborem „zmiana zapisu”.

Powstanie tego podmiotu warunkuje zawarcie **umowy, pomiędzy co najmniej dwoma osobami**. Umowa jest poświadczana w urzędzie skarbowym, który znajduje się w miejscu zamieszkania głównego (bądź pierwszego) wspólnika. Pobierany jest wtedy podatek od czynności cywilno – prawnych i wynosi on 0,5% wartości wniesionych do spółki środków trwałych lub wartości niematerialnych.

Art. 865 k.c. stwierdza zarówno uprawnienie, jak i zobowiązanie każdego wspólnika do prowadzenia spraw spółki. Za zobowiązania spółki cywilnej wspólnicy solidarnie odpowiadają całym swoim majątkiem osobistym. Wspólnikiem spółki cywilnej nie może być inna spółka cywilna.

3.2 Procedura zakładania osobowych spółek handlowych

Formami prawnymi prowadzenia działalności gospodarczej bardziej złożonymi pod względem zawiązania i prowadzenia są handlowe spółki osobowe. Handlowe spółki osobowe nie są osobami prawnymi, posiadają jedynie tzw. ułomną osobowość prawną. Właścicielem majątku jest spółka, a nie jej wspólnicy (jak w przypadku spółki cywilnej).

Zarówno spółka jawna, jak i partnerska, komandytowa czy komandytowo – akcyjna muszą zostać zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym. Założenie działalności w tych formach prawnych wiąże się ze znacznie większymi kosztami niż w przypadku tworzenia spółki cywilnej. Przedsiębiorca, który nie dysponuje wystarczającą wiedzą z zagadnień prawnych może potrzebować pomocy prawnika, który pomoże mu założyć spółkę osobową. Dodatkowo warto wiedzieć, że przy tej formie organizacyjno – prawnej nie ma możliwości skorzystania z niektórych uproszczonych form opodatkowania podatkiem dochodowym.

3.3 Procedura zakładania spółki kapitałowej

Spółkami kapitałowymi są:

- Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (Sp. z o.o.),
- Spółka akcyjna (S.A.),
- Spółka europejska (SE).

Spółki kapitałowe posiadają osobowość prawną.

3.3.1 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Często uważana jest, jako ogniwo pośrednie pomiędzy spółkami osobowymi a w pełni kapitałową spółką akcyjną. Firmę o takim charakterze może założyć jedna lub więcej osób. Aby spółka mogła powstać konieczne jest:

- Zawarcie umowy spółki (wymagane elementy umowy to: nazwa firmy i siedziba spółki, przedmiot działalności, wysokość kapitału zakładowego, określenie, czy wspólnik może mieć więcej niż jeden udział oraz liczba i wartość nominalna udziałów objętych przez poszczególnych wspólników),
- Wniesienie przez wspólników wkładów na pokrycie całego kapitału zakładowego (zgodnie z art. 154 § 1 k.s.h. kapitał zakładowy spółki powinien wynosić, co najmniej 5 000 zł),
- Ustanowienie władz spółki (zarządu, który będzie zarządzał i reprezentował spółkę oraz organu kontroli – np. rady nadzorczej i/lub komisji rewizyjnej),
- Dokonanie wpisu do Rejestru Przedsiębiorców w KRS.

Wspomniany wyżej kapitał zakładowy dzieli się na udziały. Minimalna wartość nominalna udziału wynosi 50 zł. Liczba udziałów stanowi o udziale w zysku.

3.3.2 Spółka akcyjna

Jest najbardziej sformalizowaną formą prowadzenia działalności gospodarczej. Bez względu na cel gospodarczy (prawnie dozwolony) podlega wpisaniu do Rejestru Przedsiębiorców w KRS. Działalności niektórych przedsiębiorstw (takich jak np. banki, towarzystwa emerytalne, fundusze inwestycyjne) muszą mieć taką właśnie formę prawną. Główną barierą zakładania spółki akcyjnej jest wysokość kapitału zakładowego wynoszącego 100 000 zł.

Do powstania spółki akcyjnej wymaga się:

- zawiązania spółki, w tym podpisania statutu przez założycieli,
- wniesienia przez akcjonariuszy wkładów na pokrycie kapitału zakładowego,
- ustanowienia zarządu, rady nadzorczej oraz walnego zgromadzenia,
- wpisu do Rejestru Przedsiębiorców w KRS.

Udziały w takim podmiocie gospodarczym są inkorporowane w papierach wartościowych (akcjach) bądź świadectwach użytkowych.

3.3.3 Spółka europejska

Istnieje również taka forma prawna prowadzenia działalności gospodarczej jak **spółka europejska (SE – Societas Europaea)**. Jej działalność regulują dwa akty prawne:

- rozporządzenie Rady (WE) nr 2157/2001 z dnia 8 października 2001 r. w sprawie statutu spółki europejskiej (Dz.Urz. WE L 294 z 10.11.2001, dalej rozporządzenie SE), [http://orka.sejm.gov.pl/Drektywy.nsf/all/32001R2157/\\$File/32001R2157.pdf](http://orka.sejm.gov.pl/Drektywy.nsf/all/32001R2157/$File/32001R2157.pdf)
- ustawa z dnia 4 marca 2005 r. o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej (Dz.U. 2005 r. Nr 62, Poz. 550, dalej ustawa SE). <http://erz.solidarnosc.org.pl/fm/file/Ustawa%20o%20spółce%20europejskiej%20z%20komentarzem.pdf>

Taka jednostka powinna być zarejestrowana w państwie członkowskim, w którym znajduje się statutowa siedziba przedsiębiorstwa, a zaistniałą sytuację ogłasza się w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej (po uprzednim ogłoszeniu w rejestrze krajowym – dla podmiotów z główną siedzibą na terenie RP jest to Monitor Sądowy i Gospodarczy). Statut spółki europejskiej jest taki sam we wszystkich państwach Wspólnoty. Wobec jednostki stosowane są w krajach UE takie same przepisy. Ta nowa instytucja ma za zadanie ułatwić dużym podmiotom prowadzenie działalności gospodarczej. Innym powodem stworzenia takiej formy jest ograniczenie kosztów administracyjnych i prawnych. Zawiazać SE mogą tylko spółki kapitałowe zarejestrowane w państwach z obszaru Wspólnoty. Minimalny kapitał zakładowy wynosi 120 000 euro. Za zobowiązania spółki nie odpowiadają akcjonariusze. Księgowość jest prowadzona na podstawie przepisów danego kraju, w którym znajduje się główna siedziba korporacji. Sprawozdania finansowe dla przedsiębiorstw z główną siedzibą w kraju nie należącym do unii Gospodarczej i Walutowej sporządzane są w walucie krajowej i w euro.

4 Koszty założenia firmy oraz ulgi dla przedsiębiorców

Koszty założenia firmy są zróżnicowane w zależności od formy organizacyjno – prawnej działalności gospodarczej. Pierwszą czynnością w procesie zakładania firmy jest jej właściwa rejestracja. Jednoosobową działalność gospodarczą lub spółkę cywilną rejestruje się bezpłatnie. W przypadku spółek prawa handlowego niezbędne jest uzyskanie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego - koszt takiego wpisu wynosi 500 zł opłaty sądowej oraz 100 zł za ogłoszenie pierwszego wpisu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Jeśli umowę spółki sporządzimy przez portal S24 (elektronicznie bez wizyty u notariusza) <https://ekrs.ms.gov.pl/> nie ponosimy dodatkowych kosztów i możemy ją założyć w ciągu 1 dnia. Wejście do portalu S24 umożliwia również otwarcie spółki prawa handlowego o standardowej umowie, co w większości przypadków jest wystarczające. Jeśli jednak okaże się, że umowa spółki jest bardziej skomplikowana aniżeli możliwości portalu S24 wówczas musimy udać się do notariusza gdzie uiszczamy opłatę notarialną uzależnioną od wielkości wniesionych wkładów.

Założenie działalności gospodarczej a VAT

Jeżeli przedsiębiorca zdecyduje się być podatnikiem VAT (lub ma taki obowiązek), oprócz wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej zobowiązany jest wypełnić i złożyć do właściwego urzędu skarbowego formularz rejestracyjny VAT-R <https://www.finanse.mf.gov.pl/documents/766655/1417759/VAT-R%2811%29> Na formularzu tym przedsiębiorca dokonuje rejestracji, jako podatnik VAT czynny lub też podatnik VAT zwolniony. Na tej samej deklaracji podatnicy mogą dokonać rejestracji dotyczącej wykonywania transakcji wewnątrzwspólnotowych.

Od 2015 roku rejestracja dla celów VAT jest bezpłatna. Został również zniesiony obowiązek uzyskania potwierdzenia zgłoszenia rejestracyjnego. Jeżeli jednak przedsiębiorca chce uzyskać takie potwierdzenie, powinien wiedzieć, że jego wydanie kosztuje 170 zł płatne w terminie 3 dni od daty złożenia wniosku VAT-R w urzędzie.

4.1 Koszt zgłoszenia do ZUS

W terminie 7 dni od rejestracji działalności gospodarczej przedsiębiorca powinien złożyć w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych formularz w celu zgłoszenia osoby do ubezpieczeń:

- ZUS ZUA - jeżeli ma podlegać pełnemu ubezpieczeniu (prowadzenie działalności to jedyny tytuł do ubezpieczeń),
- ZUS ZZA - jeżeli ma podlegać jedynie obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu (pracuje na etacie i osiąga wynagrodzenie nie niższe niż minimalne).

Koszt zgłoszenia przedsiębiorcy do ZUS jest bezpłatny. Wymienione zgłoszenia do ubezpieczeń przedsiębiorca może dołączyć do wniosku CEIDG.

4.1.1 Pozostałe koszty założenia działalności

Rozpoczęcie działalności gospodarczej wiąże się jednak nie tylko z dopełnieniem wymogów formalnych zapisanych w przepisach prawa. Ważną kwestią jest także wysokość kosztów początkowych, które musi ponieść przyszły przedsiębiorca.

4.1.2 Koszty podatku od czynności cywilno-prawnych PCC oraz taksy notarialnej

W przypadku zakładania spółki od umowy oraz aktu założycielskiego należy zapłacić podatek od czynności cywilnoprawnych. Jeżeli umowa spółki zostanie sporządzona w formie aktu notarialnego, podatek zostanie pobrany przez samego notariusza. Podstawę obliczania podatku stanowi wartość wkładów wniesionych do majątku spółki lub kapitału zakładowego. Stawka podatku PCC od umowy spółki wynosi 0,5%.

Przepisy wymagają w niektórych przypadkach sporządzenia umowy w formie szczególnej, np. dla umowy spółki partnerskiej obowiązkowa jest forma aktu notarialnego. Z warunkiem tym związane są dodatkowe koszty, ponieważ należy udać się do notariusza, który akt ten sporządzi. Przepisy określają dokładnie maksymalne wynagrodzenie, które przysługuje notariuszowi za dokonanie czynności notarialnych. Przed udaniem się do wybranego notariusza warto zorientować się, gdzie zapłacimy najmniej - każdy notariusz ustala, bowiem własne stawki (nie mogą być one jednak wyższe od granicy określonej w rozporządzeniu). Maksymalna wysokość taksy notarialnej zależna jest także od wysokości kapitału zakładowego lub wkładów wniesionych do spółki. Górna granica taksy została określona w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej (Dz. U. z dnia 29 czerwca 2004 r.) <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20041481564>

4.1.3 Obowiązek posiadania firmowego rachunku bankowego

Prowadzenie rachunku bankowego wynika z obowiązku ewidencjonowania obrotów gospodarczych a jego koszt jest uzależniony od taryfy opłat wybranego banku. Obowiązek posiadania konta bankowego wyraża się nie tylko przez samo założenie konta firmowego, ale także prowadzenie za jego pośrednictwem rozliczeń podatkowych i składowych. Co ważne, o każdych zmianach dotyczących rachunku przedsiębiorstwa, należy poinformować odpowiednie organy.

Przepisy prawa nie zabraniają prowadzenia działalności z wykorzystaniem rachunku prywatnego.

Wysokość opłat za prowadzenie firmowego rachunku bankowego oraz jego założenie zależy od banku, w jakim konto jest zakładane. Opłata ta może wynosić od kilku do kilkunastu złotych. Należy zwrócić szczególną uwagę na to, jak kształtują się miesięczne koszty prowadzenia rachunku oraz prowizji, które w zależności od banku mogą być różne.

4.1.4 Inne koszty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej

Wyrobiecie pieczętka to kolejny koszt, jaki powinien ponieść przyszły przedsiębiorca. Choć posiadanie pieczętka nie jest wymagane przepisami prawa przeważnie jest ona niezbędna do prowadzenia działalności oraz wymagana przez kontrahentów. Koszt wyrobiecia pieczętka jest różny w zależności od wybranego modelu, ale przeważnie nie wynosi więcej niż 30 zł.

Przy kalkulacji kosztów zakładania działalności gospodarczej należy pamiętać, że opisane wcześniej koszty to jedynie koszty wymagane przepisami prawnymi bądź zwyczajowymi (pieczętka).

Poza nimi należy wziąć też pod uwagę zakup licencji, wynajem bądź kupno lokalu, koszty zakupu maszyn, urządzeń, komputerów oraz pozostałych niezbędnych materiałów biurowych.

Warto także zwrócić uwagę na koszty prowadzenia księgowości zwłaszcza przed wyborem formy organizacyjno-prawnej. Koszty prowadzenia księgowości przy wyborze uproszczonych form opodatkowania takich jak: karta podatkowa, ryczałt od przychodów ewidencjonowanych czy księga przychodów i rozchodów nie są wysokie i wahają się zwykle w okolicy 150 - 800 zł brutto miesięcznie (w zależności od ilości przekazywanych do rozliczenia dokumentów) plus dodatkowe opłaty za prowadzenie spraw kadrowych 20 – 50 zł brutto za każdą zatrudnioną osobę miesięcznie. Koszty prowadzenia pełnej księgowości ze względu na bardziej zaawansowane procedury zaczynają się od 800 zł brutto miesięcznie (w zależności od ilości przekazywanych do rozliczenia dokumentów) plus dodatkowo opłaty za prowadzenia spraw kadrowych.

Część przedsiębiorców musi ponieść także koszt zakupu kasy fiskalnej gdy ich obrót na rzecz osób prywatnych oraz rolników ryczałtowych przekroczył w poprzednim roku podatkowym 20 000 zł (jeżeli rozpoczęcie sprzedaży nastąpiło w trakcie obecnego roku podatkowego, wówczas obrót nie może przekroczyć tego limitu w proporcji do okresu wykonywania tych czynności w obecnym roku podatkowym). W zależności od modelu ceny podstawowych kas fiskalnych wahają się w granicach 1 000 – 1 500 zł. Przy zakupie pierwszej kasy można skorzystać ze specjalnej ulgi w wysokości do 90 % ceny jej zakupu (bez podatku czyli netto) nie więcej jednak niż 700 zł.

Poza tym przedsiębiorcy, którzy zakupili towary handlowe jeszcze przed dokonaniem wpisu do ewidencji (CEIDG-1) i właściwym rozpoczęciem działalności gospodarczej, muszą liczyć się z tym, iż wartość tych zakupów nie będzie mogła zostać zaliczona bezpośrednio do kosztów uzyskania przychodów. Zakupy te powinno wprowadzić się za pomocą remanentu początkowego, jako pierwszą pozycję w KPiR. Wartość remanentu początkowego zostaje na koniec roku porównana z wartością remanentu końcowego i w zależności od uzyskanej różnicy (dodatniej bądź ujemnej) będzie ona zwiększała bądź pomniejszała koszty przedsiębiorstwa w rozliczeniu rocznym.

4.1.5 Ulga na start dla przedsiębiorców

Ulga na start została opisana w art. 18 ustawy Prawo przedsiębiorców. W myśl tego przepisu przedsiębiorca będący osobą fizyczną, który podejmuje działalność gospodarczą po raz pierwszy albo podejmuje ją ponownie po upływie, co najmniej 60 miesięcy od dnia jej ostatniego zawieszenia lub zakończenia i nie wykonuje jej na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz, którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywał w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej, nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym przez okres 6 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej.

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180000646/T/D20180646L.pdf>

4.1.6 Ulgi podatkowe dla przedsiębiorców

Ulgi oraz odliczenia w podatkach są bardzo istotnym elementem dla każdego z nas. Są one udzielane przez ustawodawcę w szczególności ze względów społecznych i ekonomicznych. Ponadto ich celem jest zwiększenie sprawiedliwości opodatkowania, a tym samym obniżenie ciężaru, jaki możemy ponieść przy rocznym zeznaniu podatkowym.

Możliwość odliczenia ulg podatkowych uzależnione jest od przyjętej przez podatnika formy rozliczania podatku dochodowego.

Dostępne ulgi i odliczenia w podatkach oraz dokumenty potrzebne, aby z nich skorzystać:

- odliczenia od dochodu (Tabela 2),
- odliczenia od podatku (Tabela 3),
- inne odliczenia:
 - strata – niewymagane, podstawą jest deklaracja za poprzednie lata,
 - 1 % podatku.

Tabela 1 Wielkość ulg i odliczeń od dochodu w roku 2018.

Odliczenia od dochodu 2018 r.					
Rodzaj odliczenia	Maksymalne odliczenie	Wymagane dokumenty	Dodatkowe warunki	Załącznik (poz.)	Deklaracja
IKZE (konto emerytalne)	wartość równa podstawie opodatkowania, nie więcej niż 5 331,60 zł	dokument potwierdzający wartość zapłaconych lub pobranych składek		PIT/O	PIT-36 PIT-37 PIT-28 PIT-36L
Ulgę na badanie i rozwój	30-50% kosztów poniesionych na poszczególne wydatki kwalifikowane do ulgi	ewidencja kosztów kwalifikowanych oraz dowód ich poniesienia		Tylko na deklaracji PIT	PIT-36 PIT-36L
Składki ZUS	w wysokości zapłaconych lub pobranych składek w 2018	RMUA lub inny dokument potwierdzający wartość zapłaconych lub pobranych składek		Tylko na deklaracji PIT	PIT-36 PIT-36L PIT-37 PIT-28
Zwrot nienależnych świadczeń	kwota zwrotu łącznie z podatkiem.	dowód zwrotu świadczeń	nie były potrącone, wcześniej były opodatkowane	PIT/O	PIT-36 PIT-37 PIT-28
Ulgę na leki	koszt leków minus 100 zł za miesiąc	potwierdzenie wydatku, (kto, komu, kiedy, ile)	zaświadczenie lekarskie o konieczności stosowania leków	PIT/O	PIT-36 PIT-37 PIT-28
Ulgę na sprzęt rehabilitacyjny	w wysokości poniesionych wydatków.	dowód poniesienia wydatku, (kto, komu, ile, kiedy)	orzeczenie o niepełnosprawności	PIT/O	PIT-36 PIT-37 PIT-28
Ulgę na samochód	2 280,00 zł	Akt własności / współwłasności	orzeczenie o niepełnosprawności (od 2018 r. bez konieczności wskazania I i II grupy)	PIT/O	PIT-36 PIT-37 PIT-28
Darowizny kościelne	6% dochodu podatnika	dokument (kto, ile, kiedy oraz potwierdzenie przyjęcia)	darowizny są sumowane i łącznie liczone jest 6%	PIT/O	PIT-36 PIT-37 PIT-28
Darowizny na organizacje społeczne	6% dochodu podatnika	dokument (kto, ile, kiedy oraz potwierdzenie przyjęcia)	darowizny są sumowane i łącznie liczone jest 6%	PIT/O(11)	PIT-36 PIT-37 PIT-28
Krwiodawcy	6% dochodu podatnika	potwierdzenie stacji krwiodawstwa	darowizny są sumowane i łącznie liczone jest 6%	PIT/O(15)	PIT-36 PIT-37 PIT-28
Internet	760,00 zł	dokument (kto, komu, ile, za co zapłacił)	nie więcej niż poniesione wydatki, tylko dwa bezpośrednio następujące po sobie lata	PIT/O(25)	PIT-36 PIT-37 PIT-28

Źródło: https://www.e-pity.pl/abc_podatki/ulgi-odliczenia/

Tabela 2 Wielkość ulg i odliczeń od podatku w roku 2018.

Odliczenia od podatku 2018					
Rodzaj odliczenia	Maksymalne odliczenie	Wymagane dokumenty	Dodatkowe warunki	Załącznik (poz.)	Deklaracja
Składki zdrowotne	w wysokości zapłaconych lub pobranych składek w 2018	RMUA lub inny dokument potwierdzający ich wartość	jedynie 7,75% podstawy, a nie 9%, które płacisz	Tylko na deklaracji PIT	PIT-36 PIT-37 PIT-28 PIT-36L
Prorodzinna na dzieci	1112,04/ rok na 1 dziecko - warunek dochodów; 1112,04/rok na 2 dziecko; 2000,04 na 3 dziecko; 2700 na 4 i kolejne dziecko	Akt urodzenia, prawo opieki nad dzieckiem	nie rozliczysz jej składając PIT-28 i PIT-36L	PIT/O	PIT-36 PIT-37
Za pracę za granicą (abolicyjna)	kwota podatku z zagranicy	dokument z zagranicy (odpowiednik PIT-11)		PIT/O	PIT-36 PIT-37 PIT-28 PIT-36L

Źródło: https://www.e-pity.pl/abc_podatki/ulgi-odliczenia/

Dodatkowo przedsiębiorcy, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji materialnej mogą skorzystać z ulg w regulowaniu zobowiązań podatkowych. Kwestię tą reguluje ustawa Ordynacja podatkowa, w której jest zapisane, iż z prawa do ulg mogą skorzystać jedynie przedsiębiorcy w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym. Istotne jest to, że o ulgi można się ubiegać w przypadku wszystkich podatków, a nie tylko dochodowego.

Ponadto przy tej tematyce warto wspomnieć o Ustawie z dnia 10 maja 2018 roku o wspieraniu nowych inwestycji, która weszła w życie 30 czerwca 2018 roku. Nowe regulacje zmieniły system udzielania zwolnień podatkowych, który funkcjonował do tej pory w ramach specjalnych stref ekonomicznych (SSE będą funkcjonowały do 2026 roku). Możliwość uzyskania preferencji podatkowych nie jest już uzależniona bezpośrednio od lokalizacji inwestycji, a obecna formuła SSE zostanie docelowo wygaszona.

Zgodnie z nową ustawą, wsparcie będzie udzielane w formie zwolnień w podatkach dochodowych od osób prawnych i fizycznych (CIT i PIT). W zależności od lokalizacji danej inwestycji prawo do skorzystania ze zwolnienia będzie przysługiwać przez okres 10, 12 lub 15 lat. W przypadku inwestycji w obecnych SSE jest to natomiast zawsze 15 lat.

W nowym systemie kluczowe znaczenie odgrywają kryteria ilościowe i jakościowe. W przypadku tych pierwszych chodzi głównie o minimalną wartość nakładów inwestycyjnych, która będzie zależeć od poziomu bezrobocia na danym obszarze i rozmiaru przedsiębiorstwa. Kryteria jakościowe obejmują z kolei m.in. rodzaj branży, poziom sprzedaży eksportowej i wsparcie pracowników w zdobywaniu wykształcenia i nowych kwalifikacji.

Zmiany wprowadza ustawa z 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (Dz. U. z 2018 r., poz. 1162) <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180001162/O/D20181162.pdf>

5 ZUS

Zakład Ubezpieczeń Społecznych - ZUS to instytucja, do której odprowadzane są składki z ubezpieczeń emerytalnych, rentowych, wypadkowych i chorobowych. Do ZUS-u odprowadzane są składki pobierane od pracowników, finansowane przez pracodawców oraz osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą. Otwarcie własnej działalności gospodarczej pociąga za sobą wiele obowiązków wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, które wynikają z przepisów prawa. Od

30 kwietnia 2018 roku z obowiązków wobec ZUS została zwolniona tzw. drobna działalność zarobkowa, która nie jest tożsama z działalnością gospodarczą.

5.1 ZUS w kontekście działalności zarobkowej

Od 30.04.2018 drobna działalność zarobkowa może być prowadzona bez rejestracji w CEIDG i bez opłacania składek ZUS. Prowadzący działalność nierejestrowaną nie muszą zgłaszać się do ubezpieczeń w ZUS i opłacać za siebie żadnych składek (ani społecznych, ani zdrowotnej). Taka działalność nie jest wtedy uznawana za działalność gospodarczą. Warunkiem jest, aby uzyskiwane z niej przychody nie przekroczyły w żadnym miesiącu 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia (w 2018 jest to 50% z 2100 zł, czyli 1050 zł). Co ważne, mowa tu o przychodzie, a nie dochodzie. Jeżeli przychód należny z działalności przekroczy w danym miesiącu wskazany limit, to począwszy od dnia przekroczenia, stanie się ona działalnością gospodarczą i powstanie obowiązek zgłoszenia jej przez przedsiębiorcę do CEIDG – w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiło przekroczenie. Dzień przekroczenia limitu przychodu należnego jest datą rozpoczęcia działalności gospodarczej rejestrowanej.

Działalność nierejestrowaną może prowadzić osoba, która w ostatnich 60 mies. nie wykonywała działalności gospodarczej. Zgodnie z przepisami przejściowymi (art. 195 ustawy z 6.03.2018 Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej, Dz.U.poz. 650) działalność nierejestrowaną mogą wykonywać także osoby, które w okresie 12 miesięcy przed dniem wejścia w życie Prawa przedsiębiorców, (czyli 30.04.2018) nie były wpisane do CEIDG lub których wpis został wykreślony z tej ewidencji wcześniej niż 12 miesięcy przed tym dniem, nawet, jeżeli w okresie ostatnich 60 miesięcy ten dzień poprzedzających wykonywały działalność gospodarczą. Działalnością nierejestrowaną nie może być działalność wykonywana w ramach spółki cywilnej.

5.1.1 ZUS w kontekście pozarolniczej działalności gospodarczej

Każda osoba rozpoczynająca prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, [w przypadku, gdy jest to jedyny tytuł do ubezpieczeń, zobowiązana jest do opłacania składek ZUS. W związku z powyższym, wraz z rozpoczęciem wykonywania działalności, początkujący przedsiębiorca podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu: emerytalnemu, rentowemu, zdrowotnemu i wypadkowemu, natomiast ubezpieczenie chorobowe jest dobrowolne.

Wniosek o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, zgłoszony na formularzu CEIDG-1 (elektronicznie – na stronie internetowej CEIDG, lub osobiście – w urzędzie gminy, miasta, albo korespondencyjnie – z poświadczeniem podpisu u notariusza), jest równocześnie zgłoszeniem przedsiębiorcy w ZUS jako płatnika składek. Na podstawie tego wniosku ZUS sporządza:

- zgłoszenie płatnika na formularzu ZUS ZFA, oraz ewentualnie,
- informację o Twoich rachunkach bankowych jako płatnika składek na formularzu ZUS ZBA,
- informację o adresach prowadzenia przez Ciebie działalności na formularzu ZUS ZAA. Nie ma zatem obowiązku przekazywania bądź sporządzania tych dokumentów.

Jeśli rozpoczyna się działalność gospodarczą, która podlega wpisowi do KRS, ZUS sam zarejestruje przedsiębiorcę jako płatnika składek (na formularzu ZUS ZPA) po uzyskaniu danych uzupełniających z urzędu skarbowego. Istotne jest, że jeżeli rozpoczyna się działalność w formie jednoosobowej spółki z o.o. lub jest się wspólnikiem spółki jawnej, komandytowej czy partnerskiej, samemu powinno się zarejestrować jako płatnik składek na ubezpieczenia (co najmniej na ubezpieczenie zdrowotne). Każdy wspólnik takiej spółki jest płatnikiem składek na własne ubezpieczenia, powinien zatem sporządzić i przekazać do ZUS zgłoszenie płatnika składek na formularzu ZUS ZFA.

5.1.2 Ulga w płaceniu składek ZUS dla początkujących przedsiębiorców

Osoby rozpoczynające prowadzenie działalności gospodarczej mają prawo do opłacania, przez okres dwóch lat (24 miesięcy) od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej, obniżonych

składek na ubezpieczenie społeczne. Opłacając najniższe możliwe składki ZUS, warto pamiętać o tym, że również w przyszłości otrzymywane świadczenia z tego tytułu będą należeć do najniższych.

Ulga ta nie dotyczy przedsiębiorców, którzy w ramach swojej działalności świadczą te same usługi na rzecz byłego pracodawcy, które świadczyli przez dwa lata przed dniem rozpoczęcia tej działalności. Z ulgi natomiast mogą skorzystać ci, których wcześniej łączył z byłym pracodawcą stosunek pracy, ale w poprzednim i obecnym roku podatkowym nie byli pracownikami jego firmy. Ponadto osoby, które chcą skorzystać z preferencyjnego wymiaru składek, muszą zadeklarować, że 60 miesięcy przed dniem rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej nie prowadziły innej pozarolniczej działalności gospodarczej. Co więcej z preferencyjnych warunków płacenia składek ZUS nie mogą skorzystać:

- wspólnicy spółki jawnej, komandytowej oraz partnerskiej,
- osoba, która jest wspólnikiem jednoosobowej spółki z o.o.,
- twórcy i artyści.

5.1.3 Preferencyjne składki ZUS dla początkujących przedsiębiorców

- 1) Ubezpieczenie społeczne - w 2018 r. minimalna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą wynosi 630 zł, czyli 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia ($30\% \times 2100 \text{ zł} = 630 \text{ zł}$).

W związku z powyższym poszczególne składki ZUS na ubezpieczenie społeczne wynoszą:

- ubezpieczenie emerytalne – **122,98 zł (19,52%)**,
- ubezpieczenie rentowe – **50,40 zł (8%)**,
- ubezpieczenie wypadkowe – **10,52 zł (1,67% dla firm ubezpieczających do 9 osób)** – z zasady stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe jest indywidualnie ustalana dla każdego płatnika (**od 0,67% do 3,33 %**),
- dobrowolne ubezpieczenie chorobowe – **15,44 zł (2,45 %)**.

Łączna miesięczna suma składek (wraz z dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym) w 2018 roku wynosi **199,34 zł**.

Jeśli rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej nastąpiło w środku miesiąca, wówczas minimalna podstawa ulega proporcjonalnemu obniżeniu. Kwotę minimalnej podstawy dzieli się przez liczbę dni danego miesiąca i mnoży przez dni, w których opłacało się składki i podlegało się ubezpieczeniom np. prowadzenie działalności gospodarczej rozpoczęło 12 czerwca, wówczas

$$630 \text{ zł} / 30 \text{ dni} \times 19 \text{ dni} = 399 \text{ zł}$$

- 2) Ubezpieczenie zdrowotne – podstawą wymiaru tej składki jest kwota, która nie może być niższa niż **75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w IV kwartale ubiegłego roku** (wliczając w to wypłaty z zysku), które w 2018 roku wynosi **4739,91 zł**. Podstawa wymiaru składki zdrowotnej w 2018 roku wynosi **3554,93 zł**, a sama składka **319,94 zł**. Wysokość składki zdrowotnej wynosi **9% podstawy**. Ważną informacją jest, że jej część można odliczyć od podatku. Stawka ta wynosi **7,75% z podstawy wymiaru**. W przeciwieństwie do ubezpieczenia społecznego nie stosuje się tu zasady proporcjonalności, jeśli prowadzenie działalności gospodarczej rozpoczęło się w połowie miesiąca.
- 3) Fundusz Pracy – podstawą wymiaru składki na Fundusz Pracy jest ta sama kwota, która obowiązuje przy wyliczaniu składek na ubezpieczenia społeczne, jednak bez rocznego ograniczenia. Czyli - osoby prowadzące działalność gospodarczą mają obowiązek opłacać składki ZUS na Fundusz Pracy tylko, gdy ustalone są one od kwot stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i wynoszą w przeliczeniu na okres miesiąca, co najmniej równowartość minimalnego wynagrodzenia za pracę. Osoba rozpoczynająca prowadzenie działalności gospodarczej, która korzysta z preferencyjnych zasad opłacania składek, nie musi, zatem opłacać Funduszu Pracy, ponieważ jej podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe jest niższa niż kwota minimalnego wynagrodzenia (w 2018 r. jest to 2100 zł). Co więcej, przedsiębiorcy: kobieta po 55 roku życia oraz mężczyzna po 60 są zwolnieni z obowiązku opłacania składek na Fundusz Pracy.

Podsumowując koszt preferencyjnych składek na ZUS przez pierwsze 24 miesiące dla rozpoczynających pozarolniczą działalność gospodarczą wynosi w **2018 roku 503,84 zł** bez dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, a **519,28 zł** wraz z dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Co ważne, gdy upłynie 24 miesiąc okresu, w którym płaci się preferencyjne składki, należy się wyrejestrować z ubezpieczeń z kodem 05 70 xx i zarejestrować ponownie z kodem 05 10 xx. Koniecznie należy też złożyć deklarację rozliczeniową, w której podaje się obowiązującą podstawę wymiaru składek.

5.1.4 Podstawowe składki ZUS

Do kalkulacji składek podstawowych w ubezpieczeniu społecznym przyjmuje się minimalną podstawę wymiaru, czyli **60 % prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego**. <http://www.zus.pl/baza-wiedzy/skladki-wskazniki-odsetki/skladki/stopy-procentowe-skladek-na-ubezpieczenia-spoleczne>

Tabela 3 Wysokość składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy w okresie od kwietnia do grudnia 2018 roku.

Rodzaj składki	Z dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym	Bez dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego
Ubezpieczenia społeczne	843,45 zł	778,14 zł
Ubezpieczenie zdrowotne	319,94 zł	319,94 zł
Fundusz Pracy	65,31 zł	65,31 zł
SUMA	1228,70 zł	1163,39 zł

Szczegółowe informacje dotyczące praw i obowiązków wobec ZUS są dostępne w Przewodniku dla rozpoczynających działalność gospodarczą na stronie:

http://www.zus.pl/documents/10182/167567/przewodnik_dla_rozpoczynajacych_dzialalnosc.pdf/2c941ac8-8e3f-4dfe-80a1-1d2340d908ce

5.1.5 Zgłoszenie osób, które będą ubezpieczone

Przedsiębiorca musi zgłosić do ubezpieczeń siebie, swoich pracowników, zleceniobiorców, oraz osoby, które będą współpracowały przy działalności bądź innych ubezpieczonych. Na zgłoszenie siebie do odpowiednich ubezpieczeń obowiązuje termin **7 dni** od momentu, w którym rozpoczęto prowadzenie działalności gospodarczej. Na zgłoszenie pracowników, zleceniobiorców lub osób, które będą współpracowały przy prowadzeniu firmy, obowiązuje **7 dni od podpisania z nimi umowy o pracę**, rozpoczęcia przez nie pracy na podstawie umowy zlecenia lub rozpoczęcia współpracy (osoby współpracujące). Należy pamiętać, że do ubezpieczenia zdrowotnego powinno się zgłosić także członków rodzin osób ubezpieczonych, (czyli ich współmałżonków, dzieci lub rodziców), którzy nie są objęci ubezpieczeniem.

5.2 KRUS w kontekście rolniczej działalności gospodarczej

KRUS - Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Do instytucji tej odprowadzane są składki osób pracujących w rolnictwie.

5.2.1 Wysokość składek na ubezpieczenie społeczne rolników

Wysokość składek na ubezpieczenie społeczne rolników zmienia się, co kwartał i zależy od wielkości gospodarstwa rolnego oraz od faktu czy rolnik prowadzi dodatkowo jeszcze działalność gospodarczą. Przykładowo składka za ubezpieczenie społeczne rolników w III kwartale 2018 roku wynosi 399 zł za kwartał dla rolników prowadzących gospodarstwo rolne do 50 ha. Rolnicy posiadający gospodarstwo rolne wielkości do 50 ha oraz dodatkowo prowadzący działalność gospodarczą odprowadzają składki w wysokości 672 zł kwartalnie (dane za III kwartał 2018 r.). Warto zwrócić uwagę na wysokość składki odprowadzanej do ZUS, co miesiąc a składki płaconej w KRUS kwartalnie – różnica jest ogromna.

5.2.2 Rolnik a działalność gospodarcza

Będąc rolnikiem i jednocześnie prowadząc działalność gospodarczą nie trzeba rezygnować z ubezpieczenia rolniczego KRUS przechodząc na ZUS. Podczas prowadzenia działalności można nadal podlegać ubezpieczeniu w KRUS po spełnieniu odpowiednich warunków zgodnie z Art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19910070024/U/D19910024Lj.pdf>

5.3 Plany zmian od stycznia 2019 roku

Od początku 2019 roku najmniejsze firmy – przy spełnieniu określonych warunków - przestaną płacić składki w formie ryczałtu. Danina na rzecz ZUS będzie uzależniona od wysokości osiąganych przez nie przychodów. To odejście od zasady, która przez lata wydawała się nie do ruszenia i zakładała, że składka musi być płacona w stałej wysokości – i to niezależnie od tego, czy przedsiębiorca prowadzi osiedlowy zakład naprawy sprzętu, czy jest rozchwytywanym programistą, który zarabia czterokrotność średniej krajowej.

Możliwość płacenia składek uzależnionych od przychodu został zarezerwowany dla firm, których roczny przychód osiągnięty w roku poprzednim nie przekroczy kwoty 63 000 zł. Przywilej płacenia niższych składek jest jednak ograniczony w czasie i będzie przysługiwał wyłącznie przez 36 miesięcy. Z możliwości opłacania składek ZUS od przychodu nie skorzystają osoby, które w poprzednim roku kalendarzowym rozliczały się w formie karty podatkowej. Rozwiązanie to nie przysługuje również osobom, które wykonują działalność gospodarczą na rzecz byłego pracodawcy, jeśli to, co robiły wcześniej i co robią w ramach działalności jest zbieżne. I wreszcie – przedsiębiorcy pragnący skorzystać z tego rozwiązania muszą wykazać, że w poprzednim roku prowadzili działalność gospodarczą, przez co najmniej 60 dni.

6 Formy opodatkowania podatkiem dochodowym

ABC podatków <https://www.finance.mf.gov.pl/abc-podatkow/informacje-podstawowe>

Podatek dochodowy jest podatkiem bezpośrednim, co oznacza, że obciąża on podatnika w sposób pozostający w ścisłym związku z jego sytuacją dochodową.

Obowiązujące akty prawne, których przedsiębiorca musi przestrzegać:

- Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych z dnia 26 lipca 1991 r. (Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 ze zm.), zwana dalej UPDOF,

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19910800350/U/D19910350Lj.pdf>

- Ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne z dnia 20 listopada 1998 r. (Dz.U. z 1998 nr 144 poz. 930), zwana dalej UORPD,

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19981440930/U/D19980930Lj.pdf>

- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. 1997 nr 137 poz. 926), zwana dalej OP,

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180000800/U/D20180800Lj.pdf>

- Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych z dnia 15 lutego 1992 r. (Dz.U. z 2000 r., Nr 54, poz. 654 ze zm.), zwana dalej UPDOS.

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19920210086/U/D19920086Lj.pdf>

Rozliczanie dochodów zagranicznych uzyskanych przez polskich rezydentów podatkowych opisuje Krajowa Administracja Skarbowa https://www.finance.mf.gov.pl/c/document_library/get_file?uuid=0f4a5d62-7d88-4027-8b6b-c9eb2eb4bd1c&groupId=766655

6.1 Zasady opodatkowania działalności nierejestrowanej

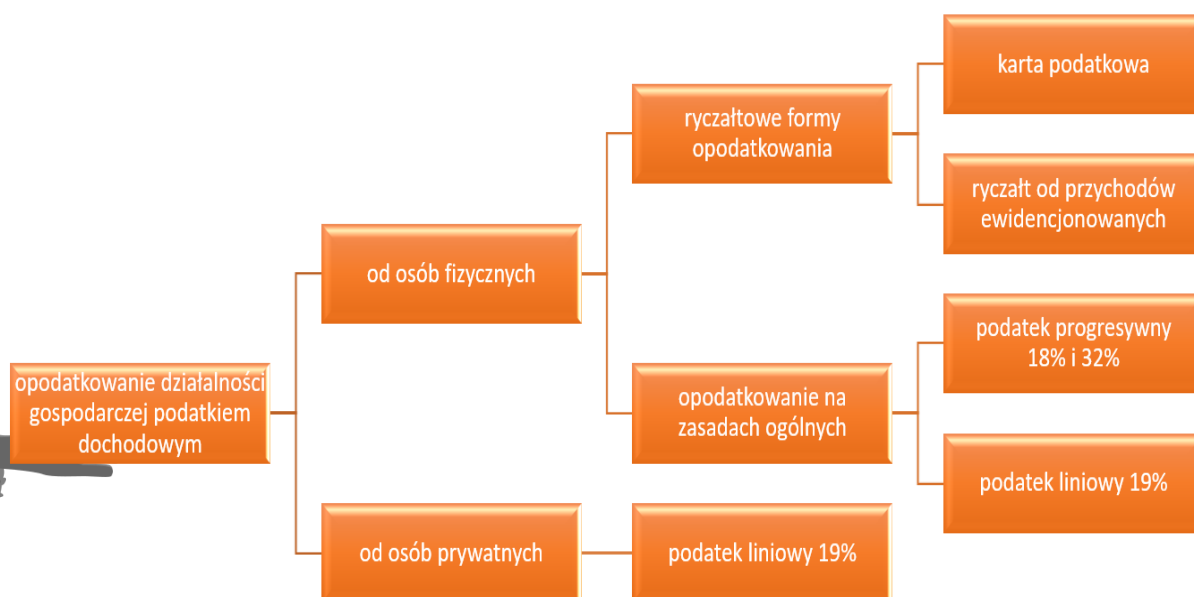
Przychody z działalności nierejestrowanej są dla celów PIT uznawane za przychody z innych źródeł (art. 20 ust. 1ba updof), opodatkowane wg skali podatkowej. Osoba je uzyskująca nie ma obowiązku zapłaty miesięcznych zaliczek na podatek. Nie prowadzi też podatkowej księgi przychodów i rozchodów, choć powinna ewidencjonować przychody w celu ustalenia, czy nie

przekraczają one limitu. W ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych nie określono jednak obowiązku ani tym bardziej formy prowadzenia tej ewidencji. Po przekroczeniu limitu przychodów, powinno się złożyć wniosek o wpis do CEIDG, i następnie przychody dla celów PIT będą kwalifikowane, jako przychody z działalności gospodarczej, od dnia:

- złożenia tego wniosku, jeżeli został złożony w ustawowym terminie 7 dni od dnia przekroczenia limitu,
- następnego po dniu, w którym upłynął 7-dniowy termin, jeżeli wniosek został złożony po terminie.

6.2 Wybór formy opodatkowania

Podatek dochodowy płacą zarówno osoby fizyczne, jak i osoby prawne. Podatnik prowadzący działalność na terenie Polski ma możliwość dokonania wyboru formy opodatkowania własnego biznesu podatkiem dochodowym. Może wybrać:

6.3 Podatek dochodowy od osób prawnych

W przypadku osób prawnych obowiązuje podatek dochodowy w wysokości 19% podstawy opodatkowania. Stawka podatku dochodowego od osób prawnych jest stawką liniową. <https://www.pit.pl/stawki-podatku-cit/>

Do opodatkowania spółek cywilnych, jawnych, partnerskich, komandytowych, komandytowo – akcyjnych, z.o.o. komandytowych przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych nie mają zastosowania. Opodatkowaniu „*podatkiem dochodowym podlegają poszczególni wspólnicy [...]. W zależności, zatem od tego, czy wspólnikami spółki niemającej osobowości prawnej są osoby fizyczne czy też osoby prawne, do ich opodatkowania mają zastosowanie przepisy bądź ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, bądź ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych*”.

Wyboru formy opodatkowania dokonują nie tylko osoby zakładające własną firmę. Każdy podatnik niezależnie od tego, jak długo funkcjonuje na rynku, jako przedsiębiorca, może dokonać zmiany formy opodatkowania. Ma taką możliwość do 20 stycznia każdego roku kalendarzowego. W większości przypadków, gdy przedsiębiorca nie dokona żadnych zmian, urząd skarbowy wybierze automatycznie dla niego taką samą formę opodatkowania, która obowiązywała podatnika w roku poprzednim.

Wybór formy opodatkowania jest niezwykle istotny dla funkcjonowania firmy. Błędne postanowienie najczęściej niesie ze sobą dodatkowe koszty finansowe. Warto, więc dogłębnie poznać funkcjonowanie możliwych form opodatkowania działalności podatkiem dochodowym.

6.4 Podatek dochodowy od osób fizycznych

Opodatkowanie podatkiem dochodowym dochodów osób fizycznych regulują ustawy:

- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 200 ze zm.), która w szerokim zakresie reguluje opodatkowanie tym podatkiem <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19910800350/U/D19910350Lj.pdf>
- Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 2157 ze zm.), która w wąskim zakresie dotyczy opodatkowania osób:
 - prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą,
 - osiągających przychody z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, jeżeli umowy te nie są zawierane w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej,
 - będących osobami duchownymi,
 - opłacających ryczałt od przychodów ewidencjonowanych lub kartę podatkową albo zryczałtowany podatek dochodowy od przychodów osób duchownych

Ministerstwo Finansów na stronie <https://www.finance.mf.gov.pl/pit/informacje-podstawowe> umieściło podstawowe informacje dotyczące rozumienia kluczowych zagadnień tj.;

- kogo definiuje się pod pojęciem podatnika,
- co jest przedmiotem opodatkowania podatkiem od osób fizycznych,
- czym są źródła przychodów,
- czym są przychody,
- co uznaje się za koszty uzyskania przychodów,
- jakie są sposoby obliczania podatku,
- jakie są sposoby poboru podatku,
- jakiego rodzaju zeznania podatkowe należy złożyć.

Poza zakresem obu ustaw pozostają przychody:

- z działalności rolniczej, ale z wyjątkiem przychodów z działów specjalnych produkcji rolnej,
- z gospodarki leśnej w rozumieniu ustawy o lasach,
- podlegające przepisom o podatku od spadków i darowizn,
- wynikające z czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy,
- z tytułu podziału wspólnego majątku małżonków w wyniku ustania lub ograniczenia małżeńskiej wspólności majątkowej oraz przychodów z tytułu wyrównania dorobków po ustaniu rozdzielności majątkowej małżonków lub śmierci jednego z nich,
- przedsiębiorcy żeglugowego opodatkowane na zasadach wynikających z ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym (tj. Dz. U. z 2014 r. poz. 511 ze zm.),

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20061831353/U/D20061353Lj.pdf>

- opodatkowane na zasadach wynikających z ustawy z dnia 6 lipca 2016 r. o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłów komplementarnych (Dz. U. poz. 1206 i 1948),

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20160001206/U/D20161206Lj.pdf>

- ze świadczeń na zaspokojenie potrzeb rodziny, o których mowa w art. 27 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, objętych wspólnością majątkową małżeńską.

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19640090059/U/D19640059Lj.pdf>

6.4.1 Sposoby obliczania podatku

Ustawa przewiduje następujące sposoby obliczania podatku:

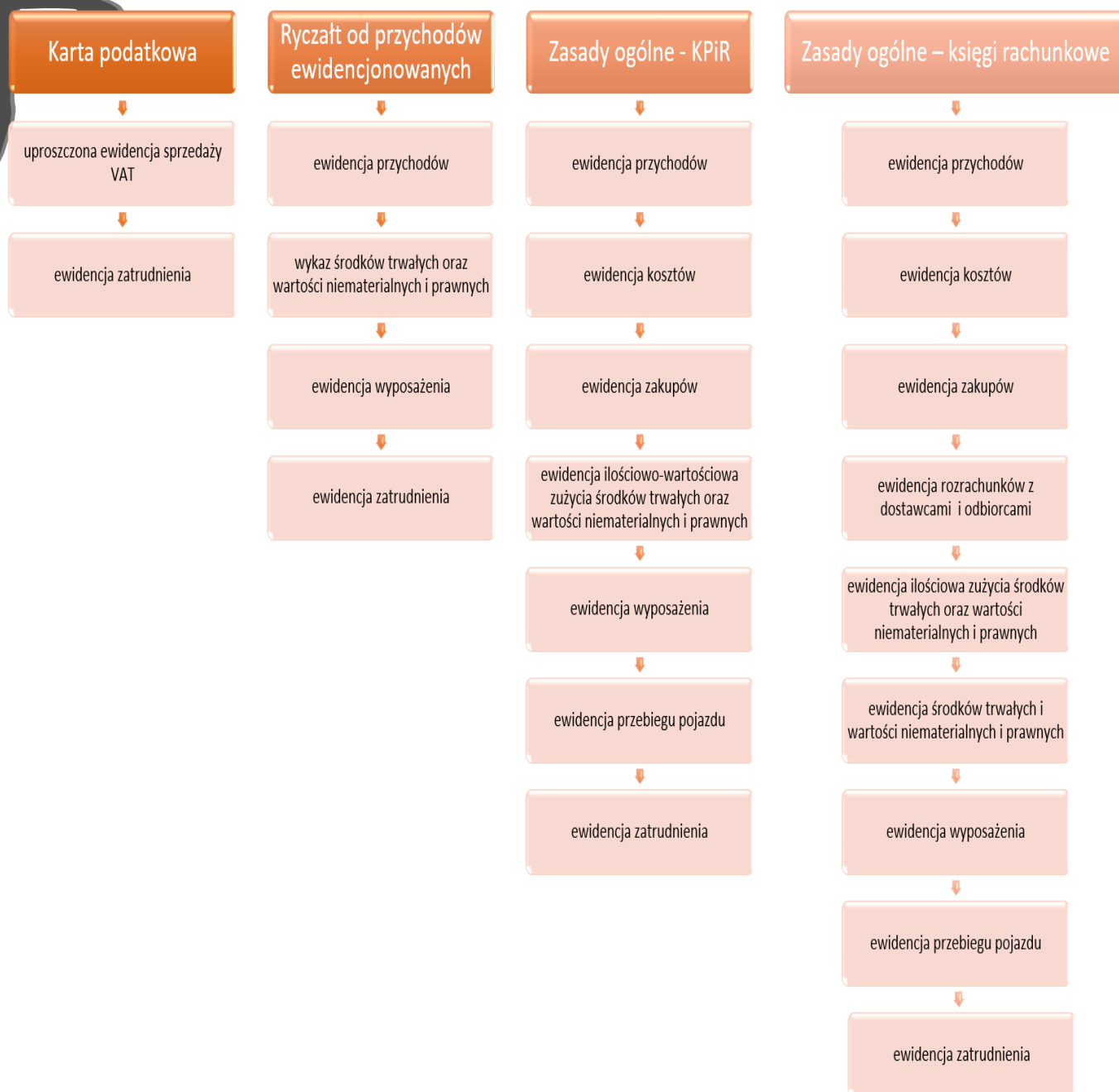
- według skali podatkowej - art. 27 ust. 1,
- 19% podatek od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej lub z działów specjalnych produkcji rolnej (wybór tego sposobu opodatkowania następuje poprzez pisemne oświadczenie złożone przez podatnika; dochodów opodatkowanych w ten sposób nie łączy się z dochodami z innych źródeł) – art. 30c,
- w formie ryczałtu od dochodów (przychodów), określonych w art. 29, 30 i 30a, których nie łączy się z dochodami z innych źródeł,
- 19% podatek od dochodów z kapitałów pieniężnych, przykładowo z odpłatnego zbycia papierów wartościowych lub pochodnych instrumentów finansowych (dochodów opodatkowanych w ten sposób nie łączy się z dochodami z innych źródeł) – art. 30b,
- 19% podatek od dochodu uzyskanego z odpłatnego zbycia nieruchomości i praw określonych w art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. a) -c),
- 19% podatek od dochodów zagranicznej spółki kontrolowanej uzyskanych przez podatnika mającego miejsce zamieszkania na terytorium RP - art. 30f ust. 1.

6.4.2 Wykaz ewidencji wymaganych na potrzeby poszczególnych form opodatkowania działalności podatkiem dochodowym

Ministerstwo Rozwoju stworzyło *Serwis informacyjno-usługowy dla przedsiębiorcy*, w którym potencjalny kandydat na przedsiębiorcę może zaczerpnąć wiedzę z pełnego wachlarza informacji dotyczących wielu kwestii.

<https://www.biznes.gov.pl/pl/firma/zakladanie-firmy/chce-zalozyc-firme-jednoosobowa-samozatrudnienie/co-powinienes-wiedziec-zanim-zarejestrujesz-firme-w-urzedzie/wybor-formy-opodatkowania-dzialalnosci-i-rodzaje-ksiegowosci>

6.4.3 Ryczałtowe formy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych

Przedsiębiorcy, po spełnieniu określonych warunków (przedstawionych poniżej), mają możliwość wyboru jednej z dwóch ryczałtowych form opodatkowania, tj. ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych lub karty podatkowej. Zasady opodatkowania w tych formach ujęto w ustawie z dnia 20 listopada 1998 r. - o ryczałtowym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. Nr 144, poz. 930 z późn. zm.).

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19981440930/U/D19980930Lj.pdf>Karta podatkowa

6.4.3.1 Karta podatkowa

Karta podatkowa to najprostsza, forma ryczałtowego opodatkowania działalności gospodarczej przeznaczona głównie dla niewielkich podmiotów. Przedsiębiorca, który korzysta z tej formy opodatkowania, ma obowiązek odprowadzania, co miesiąc stałej kwoty podatku do urzędu skarbowego. Kwota ta zazwyczaj jest dość niska i nie jest zależna od osiąganego dochodu.

Stawki karty ulegają corocznemu podwyższeniu w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi wzrostu cen towarów oraz usług konsumpcyjnych dotyczących okresu pierwszych trzech kwartałów roku poprzedzającego rok podatkowy w stosunku do takiego samego okresu z roku ubiegłego. Wysokość stawek nie jest skorelowana z wysokością osiągniętego przychodu. Stawka, bowiem jest uzależniona od:

- rodzaju prowadzonej działalności,
- liczby mieszkańców gminy, na której terenie przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą,
- oraz liczby zatrudnionych pracowników.

Może ona zostać podwyższona lub obniżona o 50% na wniosek podatnika bądź z urzędu. Wybierając kartę podatkową, jako formę rozliczeń, nie ma obowiązku prowadzenia księgowości ani składania tradycyjnej deklaracji PIT.

„Kartowicze” nie muszą w każdym roku kalendarzowy deklarować wyboru formy opodatkowania na podstawie karty podatkowej. Jeśli do 20 stycznia nie zmienia formy opodatkowania to urząd skarbowy przedłuży wcześniejszy wybór na kolejny rok. Wystarczy również wpłacenie przez podatnika kwoty ryczałtowej ustalonej w ubiegłorocznej decyzji, by nadal zaliczać się do tej grupy przedsiębiorców.

Należy zwrócić uwagę na fakt, że podatnik ma prawo zrezygnować z opodatkowania w formie karty podatkowej w ciągu 14 dni od dnia doręczenia decyzji ustalającej jej wysokość. Dodatkowo przedsiębiorca musi informować na bieżąco organ podatkowy o zmianach, jakie zaszły od czasu zgłoszenia wniosku PIT-16 <https://www.finanse.mf.gov.pl/documents/766655/5125734/Form-PIT-16-14-2016.pdf> ma na to 7 dni.

Stawki karty podatkowej na 2018 r zamieszczone są w obwieszczeniu Ministra Rozwoju i Finansów z 21 listopada 2017 r.

<https://www.finanse.mf.gov.pl/documents/766655/5980329/Obw.+MRiF+MP+2017+poz.+1111.pdf>

Warunki, jakie musi spełnić przedsiębiorca, aby stać się kartowiczem:

- funkcjonuje na terytorium państwa polskiego,
- nie prowadzi innej pozarolniczej działalności gospodarczej,
- małżonek przedsiębiorcy nie prowadzi działalności gospodarczej w tym samym zakresie,
- nie korzysta z usług osób zatrudnionych wyłącznie przez siebie, w wyjątku usług specjalistycznych,
- nie wytwarza wyrobów opodatkowanych na podstawie odrębnych przepisów akcyzą.

6.4.3.2 Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych

Forma ryczałtu jest przeznaczona tylko dla pewnej grupy podatników – przede wszystkim dla osób fizycznych prowadzących działalność samodzielnie, w formie spółki cywilnej, bądź spółki jawnej. Dodatkowym warunkiem skorzystania z tej formy opodatkowania jest uzyskanie w roku poprzedzającym rok podatkowy:

- przychodów z działalności prowadzonej wyłącznie samodzielnie, w wysokości nieprzekraczającej 250 000 euro,
- przychodów wyłącznie z działalności prowadzonej w formie spółki, w wysokości przychodów wspólników nie większej niż 250 000 euro.

Limity dla działalności samodzielnej oraz działalności spółki są określone odrębnymi przepisami. <https://www.pit.pl/limity-dla-ryczaltu/> Jeśli w ubiegłym roku podatkowym przedsiębiorca prowadził działalność samodzielną oraz równocześnie działalność w formie spółki, w celu obliczenia limitu, przychody nie będą sumowane.

W przypadku tej metody, **podstawą opodatkowania jest przychód**, jaki przedsiębiorca osiągnął, **bez uwzględnienia kosztów**. Dla celów wyliczenia podatku należy prowadzić ewidencję przychodów, w której ujmuje się każdą sprzedaż związaną z prowadzoną działalnością. Art. 14. 1. UPDOF, Przedsiębiorca, powinien zgłosić pisemne oświadczenie o wyborze tej formy opodatkowania do naczelnika urzędu skarbowego właściwego według miejsca zamieszkania. Zgłoszenia należy dokonać w terminie do dnia poprzedzającego dzień rozpoczęcia działalności - nie później jednak niż w dniu uzyskania pierwszego przychodu. Podatnicy mogą również zgłosić wybór formy opodatkowania już na wniosku rejestracyjnym CEIDG-1.

Ryczałt może mieć zastosowanie w stosunku do osób chcących prowadzić pozarolniczą działalność gospodarczą bądź wykonywać niektóre wolne zawody (np. położnych, pielęgniarek, lekarzy) pod warunkiem, że będzie ta działalność wykonywana osobiście dla osób fizycznych. Zgodnie z art. 8 ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów, ryczałtowcem nie może być podatnik, który wcześniej zdecydował się opodatkować swoje zarobki w formie karty podatkowej. Zgodnie z art. 8 ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, ryczałtu ewidencjonowanego nie mogą stosować podatnicy, którzy:

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19981440930/U/D19980930Lj.pdf>

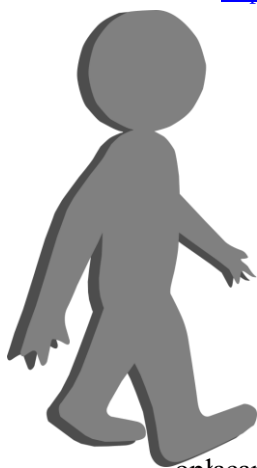
Opodatkowanie ryczałtem wyłącza możliwość rozliczenia się łącznie z małżonkiem lub z dzieckiem!!!

Wyróżnia się 5 stawek ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych: 20%, 17%, 8,5%, 5,5%, 3% <http://www.wskazniki.gofin.pl/8,97,2,ryczalt-od-przychodow-ewidencjonowanych.html>

Obowiązki ryczałtowców:

- posiadania oraz przechowywania dowodów zakupu towarów,
- prowadzenia wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych,
- prowadzenia ewidencji przychodów (za każdy rok podatkowy odrębnie) oraz ewidencji wyposażenia,
- przechowywania ewidencji oraz dowodów, na podstawie, których dokonuje się wpisów do ewidencji, a także dowodów zakupu, w miejscu wykonywania działalności lub, jeżeli działalność prowadzona jest w formie spółki, w siedzibie lub biurze rachunkowym zajmującym się prowadzeniem ewidencji,
- zawiadomienia właściwego naczelnika urzędu skarbowego w terminie siedmiu dni od dnia zawarcia umowy z biurem rachunkowym o powierzeniu prowadzenia ewidencji.

Ryczałtowiec obowiązany jest do prowadzenia ewidencji przychodów, bowiem to od przychodu opłacany jest podatek. Urząd skarbowy nie bada ponoszonych przez przedsiębiorców kosztów w prowadzonym biznesie i tym samym instytucja skarbową nie bada osiąganego dochodu. Wzór ewidencji przychodów przedstawia <http://www.druki.gofin.pl/ewidencja-przychodow,wzor,920,17.html>

6.4.4 Opodatkowanie na zasadach ogólnych

Osoby fizyczne, spółki cywilne oraz spółki osobowe niebędące spółkami kapitałowymi mogą wybrać opodatkowanie działalności na zasadach ogólnych. Opodatkowanie może mieć formę podatku progresywnego bądź podatku liniowego <https://www.finance.mf.gov.pl/pit/stawki-podatkowe>.

6.4.4.1 Podatek progresywny (18 i 32%),

Podatek progresywny jest inaczej zwany skalą podatkową <https://www.finance.mf.gov.pl/pit/kalkulator-pit>.

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi	
ponad	do		
	85 528	18%	minus kwota zmniejszająca podatek
85 528		15 395 zł 04 gr + 32% od nadwyżki ponad 85 528 zł	

Od 1 stycznia 2017 r. kwota zmniejszająca podatek w danym roku podatkowym jest uzależniona od wysokości uzyskanego dochodu i od 1 stycznia 2018 r. wynosi:

1 440 zł – dla podstawy obliczenia podatku nieprzekraczającej kwoty 8 000 zł;

1 440 zł pomniejszone o kwotę obliczoną według wzoru: $883 \text{ zł } 98 \text{ gr} \times (\text{podstawa obliczenia podatku} - 8 000 \text{ zł}) \div 5 000 \text{ zł}$ - dla podstawy obliczenia podatku wyższej od 8 000 zł i nieprzekraczającej kwoty 13 000 zł;

556 zł 02 gr – dla podstawy obliczenia podatku wyższej od 13 000 zł i nieprzekraczającej kwoty 85 528 zł;

556 zł 02 gr pomniejszone o kwotę obliczoną według wzoru: $556 \text{ zł } 02 \text{ gr} \times (\text{podstawa obliczenia podatku} - 85 528 \text{ zł}) \div 41 472 \text{ zł}$ - dla podstawy obliczenia podatku wyższej od 85 528 zł i nieprzekraczającej kwoty 127 000 zł.

Podatnicy osiągający dochód powyżej 85.528zł zapłacą od nadwyżki 32% podatek dochodowy.

6.4.4.2 Podatek liniowy (19%).

W przypadku podatku liniowego funkcjonuje stawka 19%. Podatnik może wybrać taką formę opodatkowania działalności do 20 stycznia roku kalendarzowego. Data ta jest, więc wiążąca dla wszystkich możliwych form opodatkowania. Jeżeli podatnik nie zmieni wcześniej dokonanego wyboru, urząd skarbowy domniemywa, że wybór opodatkowania jest niezmieniony. Jeśli jednak, chociaż jeden ze wspólników spółki zmieni dotychczasową formę opodatkowania na podatek liniowy, wówczas każdy wspólnik zmuszony jest zrezygnować z jakiegokolwiek formy ryczałtowej, (którą deklarował wcześniej) na cześć zasad ogólnych (nie musi to być jednak podatek liniowy, może to być podatek progresywny).

Wybierając podatek liniowy podatnik nie ma prawa, by wspólnie rozliczyć się z małżonkiem w rocznym zeznaniu podatkowym. Podmiot traci także możliwość korzystania z ulg podatkowych.

Poniżej znajdują Państwo broszury informacyjne związane z podatkiem PIT, dotyczące danego roku podatkowego <https://www.finance.mf.gov.pl/pit/broszury-informacyjne/2018>.

6.4.5 Kwota wolna od podatku

Kwotę wolną od podatku można wyliczyć na stronie <https://www.e-pity.pl/kwota-wolna-od-podatku-2018-kalkulator/>

Warto podkreślić, że gdy podatnik osiągnie roczny dochód w wysokości powyżej 127.000zł, wówczas kwota wolna od podatku nie będzie przysługiwała.

6.4.6 Limity w działalności gospodarczej

Obowiązkowe limity odpisów jednorazowej amortyzacji w 2018 r. na działalności gospodarczej dla podatników rozpoczynających działalność oraz małych podatników uprawniają przedsiębiorców do:

- opodatkowania ryczałtem ewidencjonowanym,
- do uznania za małego podatnika (jednorazowa amortyzacja, zaliczki kwartalne),
- pozwalający na kwartalne rozliczenie ryczałtu ewidencjonowanego,
- zobowiązujący do prowadzenia ksiąg rachunkowych w 2018 r..

https://www.finanse.mf.gov.pl/pit/limity-w-dzialalnosci-gospodarczej/-/asset_publisher/j25S/content/limity-w-dzialalnosci-gospodarczej-2018-r-1?redirect=https%3A%2F%2Fwww.finanse.mf.gov.pl%2Fpit%2Flimity-w-dzialalnosci-gospodarczej%3Fp_id%3D101_INSTANCE_j25S%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_pos%3D1%26p_p_col_count%3D2#p_p_id_101_INSTANCE_j25S

6.4.7 Prowadzenie ksiąg rachunkowych

Przedsiębiorca który przekroczył dolny limit przychodów za rok poprzedzający, tj. 2 000 000 Euro czyli obecnie 8 627 400 zł (podstawą przeliczenia jest kurs średni euro ogłaszany przez NBP z pierwszego dnia roboczego października roku poprzedzającego) zobowiązany jest do konieczności prowadzenia ksiąg rachunkowych w roku bieżącym. Obowiązek podmiotowy prowadzenia ksiąg rachunkowych definiują przepisy Ustawy o rachunkowości, art. 2

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180000395/U/D20180395Lj.pdf>

Zasadą jest, że co roku podatnicy, którzy zamierzają dobrowolnie prowadzić księgi rachunkowe od następnego roku, muszą do 31 grudnia zawiadomić o tym fakcie właściwy w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym urząd skarbowy.

6.4.8 Księga Przychodów i Rozchodów

KPiR prowadzenie tej księgi jest jednoznaczne z opodatkowaniem na zasadach ogólnych, <https://www.finanse.mf.gov.pl/documents/766655/5232313/Rozp-MF-2016-467-ksiega-przychodow.pdf>

Na zasadach ogólnych podatnik prowadzi ewidencję dla potrzeb podatku dochodowego oraz dla potrzeb podatku od towarów i usług VAT. Te dwie ewidencje w znacznym stopniu pokrywają się ze sobą, dlatego też istnieje możliwość prowadzenia tylko ewidencji VAT-owskiej.

https://www.finanse.mf.gov.pl/pp/komunikaty-prawne/-/asset_publisher/qgR2/content/id/5979575

KPiR obowiązuje podatnika od dnia rozpoczęcia działalności lub – w przypadku kontynuacji działalności – na dzień 1 stycznia.

7 Podatek Vat i pozostałe podatki

VAT jest to podatek od wartości dodanej, który jest podatkiem pośrednim, przychodowym, którym w całości obarczony został ostateczny konsument. Rozliczenie podatku polega na obliczeniu podatku należnego od czynności opodatkowanej oraz na odliczeniu podatku naliczonego, który jest zawarty w cenie towarów i usług, nabywanych przez przedsiębiorcę i związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą. Dla przedsiębiorców dzięki mechanizmowi jego odliczania podatek VAT jest teoretycznie obojętny. Krajowe przepisy dotyczące Vat są spójne z przepisami unijnymi <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20040540535/U/D20040535Lj.pdf>

Pozostałe akty prawne regulujące VAT <https://www.finanse.mf.gov.pl/vat/akty-prawne>

Czynni VAT -owcy są zobowiązani do prowadzenia ewidencji sprzedaży VAT oraz ewidencji zakupów VAT. Czynny lub zwolniony podatnik podatku VAT jest rejestrowany przez naczelnika urzędu skarbowego, otrzymuje również stosowne oświadczenie potwierdzające zaistnienie tego faktu.

W Polsce obowiązują następujące stawki VAT: 0%, 5%, 8%, 23%

<https://www.finanse.mf.gov.pl/vat/stawki-podatkowe>

Kalkulator stawek Vat jest dostępny <https://www.finanse.mf.gov.pl/vat/kalkulator-vat>

7.1 Akcyza

Podatek akcyzowy, podobnie jak podatek od towarów i usług, jest podatkiem pośrednim. Podatek akcyzowy w przeciwieństwie do podatku od towarów i usług nie ma charakteru powszechnego. Akcyza dotyczy tylko niektórych kategorii wyrobów. Wspólny system podatku akcyzowego w Unii Europejskiej obejmuje regulacje dotyczące wyrobów akcyzowych, takich jak wyroby energetyczne, energia elektryczna, napoje alkoholowe oraz wyroby tytoniowe. Zagadnienie opodatkowania akcyzą innych wyrobów, np. samochodów osobowych, suszu tytoniowego, płynu do papierosów elektronicznych czy wyrobów nowatorskich leży w gestii państw członkowskich, z zastrzeżeniem, iż podatki te nie mogą spowodować zwiększenia formalności w obrocie handlowym, związanych z przekraczaniem granicy między państwami członkowskimi.

Podstawowym aktem prawa wspólnotowego w zakresie podatku akcyzowego w Unii Europejskiej jest dyrektywa Rady 2008/118/WE. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32008L0118>

Podstawowymi aktami prawnymi regulującymi podatek akcyzowy w Polsce są:

- Ustawa z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym regulująca opodatkowanie podatkiem akcyzowym wyrobów akcyzowych oraz samochodów osobowych, organizację obrotu tymi wyrobami, a także oznaczanie znakami akcyzy,

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20090030011/U/D20090011Lj.pdf>

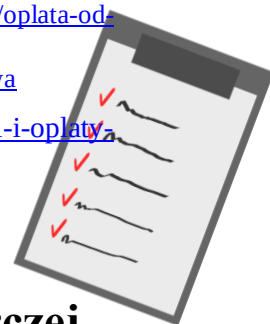
- Obwieszczenia i rozporządzenia Ministra Finansów wydane na podstawie delegacji zawartych w ww. ustawie

<https://www.finanse.mf.gov.pl/akcyza/akty-prawne>

7.2 Pozostałe podatki

Pozostałe podatki można podzielić na cel grupy:

- 1) Podatki i opłaty lokalne - podstawą, których są następujące akty prawne <https://www.finanse.mf.gov.pl/podatki-i-oplaty-lokalne/ewidencja-podatkowa-nieruchomosci/akty-prawne>
 - a) Podatek od środków transportowych <https://www.finanse.mf.gov.pl/podatki-i-oplaty-lokalne/podatek-od-srodkow-transportowych>
 - b) Podatek od nieruchomości <https://www.finanse.mf.gov.pl/podatki-i-oplaty-lokalne/podatki-od-nieruchomosci>
 - c) Podatek rolny <https://www.finanse.mf.gov.pl/podatki-i-oplaty-lokalne/podatek-rolny>
 - d) Opłata targowa <https://www.finanse.mf.gov.pl/podatki-i-oplaty-lokalne/oplata-targowa>
 - e) Opłata uzdrowiskowa <https://www.finanse.mf.gov.pl/podatki-i-oplaty-lokalne/oplata-uzdrowiskowa>
 - f) Opłata miejscowa <https://www.finanse.mf.gov.pl/podatki-i-oplaty-lokalne/oplata-miejscowa>
 - g) Opłata od posiadania psów <https://www.finanse.mf.gov.pl/podatki-i-oplaty-lokalne/oplata-od-posiada-psow>
 - h) Opłata reklamowa <https://www.finanse.mf.gov.pl/podatki-i-oplaty-lokalne/oplata-reklamowa>
- Niezbędne formularze znajdują się na <https://www.finanse.mf.gov.pl/podatki-i-oplaty-lokalne/formularze>
- 2) Inne podatki <https://www.finanse.mf.gov.pl/inne-podatki/podatek-od-spadkow-i-darowizn>
- 3) Cło <https://www.finanse.mf.gov.pl/clo/informacje-podstawowe>

8 Zawieszanie oraz zamykanie działalności gospodarczej

Prowadzenie własnej firmy nie zawsze przynosi takie efekty, jakich życzyłby sobie przedsiębiorca. Polskie ustawodawstwo przewiduje w takiej sytuacji pewne udogodnienia, a mianowicie zamiast całkowitego zlikwidowania działalności, przedsiębiorca może zdecydować się na tymczasowe jej zawieszenie. W większości przypadków główną przyczyną zawieszenia jest utrata płynności finansowej, a tym samym brak środków na opłacanie kosztów stałych oraz podatków. Nie bez znaczenia przy podjęciu decyzji o zawieszeniu jest również sezonowość prowadzonego biznesu oraz brak zleceń umożliwiających uzyskanie wystarczającego zysku. Ponadto wśród przyczyn tego zjawiska wymieniane są też choroby właścicieli, wyjazdy za granicę lub po prostu pewne zdarzenia o charakterze losowym.

8.1 Zawieszenie działalności gospodarczej

Zawieszenie działalności gospodarczej jest ciekawym rozwiązaniem dla przedsiębiorcy przede wszystkim ze względu korzyści finansowe (eliminacja kosztów stałych w momencie, gdy nie pracuję). Przedsiębiorca zaprzestaje też opłacania zaliczek na poczet podatku dochodowego. Poza tym nie musi składać deklaracji VAT. W okresie zawieszenia przedsiębiorca zostaje także wyrejestrowany z ZUS, co skutkuje brakiem konieczności opłacania składek. Należy jednak pamiętać, że:

- po upływie 30 dni od zapłaty ostatniej składki na ubezpieczenie zdrowotne traci się prawo do świadczeń zdrowotnych - warto skorzystać z dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego lub z ubezpieczenia zdrowotnego swoich członków rodziny;
- okres zawieszenia działalności nie jest liczony do lat pracy uprawniających do otrzymania emerytury.

8.1.1 Kto i na jak długo może zawiesić działalność gospodarczą?

Przedsiębiorca zatrudniający pracowników, przed zawieszeniem działalności musi ich zwolnić. Wyjątek stanowią pracownicy przebywający na urlopach:

- macierzyńskim,
- na warunkach urlopu macierzyńskiego,
- wychowawczym,
- rodzicielskim niełączący korzystania z urlopu rodzicielskiego z wykonywaniem pracy u pracodawcy udzielającego tego urlopu.

Tych osób nie trzeba zwalniać. Jeśli jednak pracownik zakończy korzystanie z któregoś z wymienionych urlopów lub złoży wniosek dotyczący łączenia korzystania z urlopu rodzicielskiego z wykonywaniem pracy u Ciebie, wówczas ma prawo do wynagrodzenia jak za przestój. Wynagrodzenie takie należy wypłacać do zakończenia okresu zawieszenia wykonywania działalności. Osoby z którymi przedsiębiorca współpracuje w ramach umowy zlecenia bądź też umowy o dzieło nie są jego pracownikami i stąd też nie ma obowiązku rozwiązywania takich umów przed zawieszeniem działalności.

W przypadku wspólników spółek cywilnych, jawnych czy partnerskich zawieszenie działalności gospodarczej przez jednego ze wspólników jest skuteczne tylko i wyłącznie w sytuacji, gdy zostanie ono dokonane także przez pozostałych wspólników.

Zawieszenie działalności może nastąpić na czas nieokreślony lub określony, lecz okres ten nie może być krótszy niż 30 dni. Nie obowiązuje także ograniczenie dotyczące możliwości zawieszenia działalności przed dniem złożenia wniosku (za wyjątkiem przedsiębiorców wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego w tym przypadku działalność można zawiesić na okres od 30 dni do 24 miesięcy)

8.1.2 Jak i gdzie zawiesić działalność gospodarczą?

Zawieszenie działalności gospodarczej wiąże się ze złożeniem wniosku CEIDG-1 o wpis informacji o zawieszeniu działalności gospodarczej - wniosek ten jest jednocześnie wnioskiem o wpis do ewidencji i aby dotyczył zawieszenia, należy zaznaczyć x w rubryce 01.3. W przypadku, kiedy osoba zgłaszająca zawieszenie działalności gospodarczej jest wspólnikiem istniejących już spółek cywilnych, ma również obowiązek wypełnienia załącznika CEIDG-SC oraz powinna poinformować o zmianach GUS (zgłoszenie zmian do REGON). Zawieszenie pozostałych spółek zgłosić należy do KRS. Przepisy nie ograniczają już możliwości zawieszenia działalności przed okresem złożenia wniosku o zawieszenie (wyjątek stanowią przedsiębiorcy wpisani do KRS). Istnieje kilka sposobów na złożenie wniosku o wpis informacji o zawieszeniu działalności w CEIDG. Można to zrobić:

- osobiście w wybranym przez siebie Urzędzie Miasta lub Gminy,
- przez pełnomocnika - należy pamiętać o opłacie za pełnomocnictwo w wysokości 17 zł. Zwolnione z opłat jest pełnomocnictwo udzielone małżonkowi, wstępnemu (rodzicom, dziadkom) lub zstępnemu (dzieciom, wnukom),
- listownie - wówczas należy notarialnie poświadczyć podpis, a dokument go poświadczający dołączyć do wniosku,
- elektronicznie - przy użyciu podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą kwalifikowanego certyfikatu, podpisem potwierdzonym profilem zaufanym e-PUAP, podpisem osobistym, o którym mowa w przepisach o dowodach osobistych albo w inny sposób akceptowany przez system CEIDG umożliwiający jednoznaczną identyfikację osoby składającej wniosek oraz czas jego złożenia.

Wnioskodawca składając wniosek bezpośrednio czy też poprzez numer wniosku CEIDG w urzędzie gminy musi posiadać dowód osobisty (do wglądu). Organ gminy potwierdza tożsamość składającego wniosek oraz za pokwitowaniem przyjmuje wniosek. Przy wniosku w postaci elektronicznej dostarczenie dokumentu tożsamości nie jest wymagane.

Jeśli okaże się, że wniosek o wpis do CEIDG został błędnie wypełniony, wnioskodawca zostanie poproszony o skorygowanie błędnych informacji lub uzupełnienie brakujących danych. Gdy wniosek został złożony on-line, wówczas system CEIDG poinformuje niezwłocznie o błędach we wniosku. Jeśli natomiast został złożony w urzędzie gminy/miasta, wnioskodawca w terminie 7 dni od wezwania ma obowiązek osobistego poprawienia wniosku.

Poprawnie wypełniony wniosek przesyłany jest do CEIDG nie później niż w dniu roboczym następującym po dniu jego dostarczenia do organu administracyjnego. Systemowo przez CEIDG wniosek jest przesyłany do właściwego urzędu skarbowego, urzędu statystycznego oraz ZUS lub KRUS.

8.1.3 Czego ustawa zakazuje podczas zawieszenia działalności?

Podczas zawieszenia działalności gospodarczej przedsiębiorca nie może pracować w ramach działalności gospodarczej oraz uzyskiwać z tego tytułu przychodów. Dodatkowo nie ma prawa do wykonywania na podstawie umowy zlecenia lub dzieła tych samych usług, które wchodzą w zakres usług świadczonych w ramach zawieszonyj działalności gospodarczej.

W okresie zawieszenia podatnik nie ma również prawa do dokonywania odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych. Wynika to z faktu, że zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych i od osób fizycznych amortyzacji nie podlegają składniki majątku nieużywane w związku z zawieszeniem działalności gospodarczej. W tej sytuacji zaprzestania odpisów dokonuje się od miesiąca następującego po miesiącu, w którym zawieszono działalność

8.1.4 Jakie czynności przedsiębiorca może wykonywać podczas zawieszenia działalności?

Zgodnie z ustawą Prawo przedsiębiorców w okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przedsiębiorca ma możliwość:

- wykonywania wszelkich czynności niezbędnych do zachowania lub zabezpieczenia źródła przychodów,
- przyjmowania należności lub regulowania zobowiązań, powstałych przed datą zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej,
- zbywania własnych środków trwałych i wyposażenia,
- uczestniczenia w postępowaniach sądowych, postępowaniach podatkowych i administracyjnych związanych z działalnością gospodarczą wykonywaną przed zawieszeniem,
- wykonywania wszelkich obowiązków nakazanych przepisami prawa,
- osiągania przychodów finansowych, także z działalności prowadzonej przed zawieszeniem wykonywania działalności gospodarczej,
- podlegania kontroli skarbowej na zasadach przewidzianych dla przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą.

8.1.5 Zawieszenie działalności a skutki podatkowe względem podatku dochodowego

Tabela 4 Zmiany po zawieszeniu działalności gospodarczej w zależności od wybranej formy opodatkowania podatkiem dochodowym

Rodzaj podatku	Zmiany po zawieszeniu działalności
PIT – karta podatkowa	W okresie zawieszenia nie płaci się podatku opłacanego w formie karty podatkowej za cały czas trwania zawieszenia, w wysokości 1/30 miesięcznej należności za każdy dzień zawieszenia. Należy, mimo zawieszenia, terminowo złożyć deklarację PIT-16A.
PIT – ryczałt od przychodów ewidencjonowanych	Podatnicy nie mają obowiązku obliczania oraz odprowadzania zryczałtowanego podatku dochodowego (ryczałtu) za miesiące, na które przypada zawieszenie działalności. Ryczałt od przychodów uzyskanych w okresie zawieszenia należy zapłacić do 20 dnia miesiąca czy kwartału, w którym wznowiono działalność gospodarczą. Zawieszenie działalności gospodarczej nie zwalnia z obowiązku prowadzenia ewidencji przychodów.
PIT – zasady ogólne, podatek liniowy	Zaprzestanie amortyzowania środków trwałych, które nie są używane w związku z zawieszeniem działalności gospodarczej. Składniki te nie mogą podlegać odpisom amortyzacyjnym od miesiąca następującego po miesiącu, w którym zawieszono tę działalność. Podatnicy nie mają obowiązku odprowadzania zaliczek na poczet podatku dochodowego za okres, w którym działalność jest zawieszona. Zaliczkę na podatek powstałą wskutek np. sprzedaży środka trwałego należy odprowadzić w pierwszym okresie wznowienia działalności gospodarczej. Zeznanie roczne należy złożyć we właściwym US w standardowym terminie. W okresie zawieszenia należy prowadzić Ksiązkę Przychodów i Rozchodów KPiR.

8.1.6 Zawieszenie działalności a skutki podatkowe pod względem VAT

W przypadku zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej podatnicy, nie mają obowiązku składania deklaracji VAT-7 czy VAT-7K za te okresy rozliczeniowe, których dotyczy zawieszenie. Jeżeli podatnik uzyskuje przychody (np. z tytułu sprzedaży środków trwałych) i w okresie zawieszenia powstaje obowiązek podatkowy, musi złożyć deklarację VAT.

Zwolnienie z obowiązku składania deklaracji VAT nie dotyczy:

- podatników dokonujących wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów,
- podatników dokonujących importu usług lub nabywających towary, w zakresie których są podatnikami,
- okresów rozliczeniowych, w których zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej nie dotyczyło pełnego okresu rozliczeniowego,
- okresów rozliczeniowych, za które podatnik jest obowiązany dokonać korekty podatku naliczonego.

8.1.7 Jak i kiedy rozlicza się koszty stałe?

Przepisy regulujące prawne aspekty zawieszenia działalności gospodarczej nie zabraniają rozliczania kosztów uzyskania przychodów w okresie zawieszenia. Ponadto przedsiębiorca może przyjmować należności lub ma obowiązek regulować zobowiązania, powstałe przed datą zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej.

W trakcie zawieszenia działalności przedsiębiorca ma możliwość rozliczania kosztów stałych, jako kosztów związanych z zabezpieczeniem źródła przychodu. Są to zazwyczaj koszty za media,

czynsz itp., na które umowy zostały zawarte przed terminem zawieszenia działalności. Ponoszone z tego tytułu wydatki można zaliczyć do kosztów podatkowych, a tym samym należy je uwzględnić w zeznaniu rocznym. Warto przy tym pamiętać, że w trakcie zawieszenia nie ma, co prawda obowiązku płacenia miesięcznych zaliczek na podatek, jednakże trzeba złożyć zeznanie roczne (i rozliczyć się z podatku należnego za cały rok podatkowy).

8.1.8 Podatek VAT od stałych kosztów, gdy podczas działalności nie składa się deklaracji VAT 7

Podatnik VAT po zawieszeniu działalności gospodarczej, co do zasady nie ma obowiązku składania deklaracji za wszystkie te okresy rozliczeniowe, których zawieszenie dotyczy. W tym celu przedsiębiorca musi do właściwego organu złożyć pisemną informację dotyczącą zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej.

Przedsiębiorcy decydujący się na czasowe zawieszenie prowadzonej działalności mają zwykle wątpliwości, czy w okresie zawieszenia działalności mogą rozliczać VAT naliczony z faktur dokumentujących koszty związane z podtrzymaniem tej działalności. Jeśli podatnik spełni odpowiednie warunki, nie musi składać deklaracji VAT-7. W ustawie nie ma jednak zakazu składania deklaracji w okresie zawieszenia działalności - tym samym podatnik ma prawo do złożenia deklaracji VAT dotyczącej poniesionych w tym okresie kosztów. Jeżeli jednak podatnik w okresie zawieszenia działalności nie zdecyduje się na składanie deklaracji, wówczas powinien na bieżąco prowadzić ewidencję tych zakupów, a następnie wykazać je zbiorczo w pierwszej deklaracji złożonej po wznowieniu działalności.

8.2 Zamykanie działalności gospodarczej

Przedsiębiorcy likwidujący działalność gospodarczą, bądź spółkę niebędącą osobowością prawną zgodnie z przepisami muszą sporządzić wykaz składników majątku na dzień likwidacji lub na dzień wystąpienia wspólnika ze spółki. Obowiązek ten mają wszyscy podatnicy prowadzący pełną księgowość a także prowadzący podatkowa księgę przychodów i rozchodów oraz osoby rozliczające się na podstawie ryczałtu ewidencjonowanego.

Przedsiębiorca likwidujący działalność gospodarczą, zobligowany jest do zakończenia prowadzonej dokumentacji oraz wypełnienie niezbędnych formalności związanych z jej wyrejestrowaniem w urzędach i instytucjach. Likwidacja działalności gospodarczej powinna zostać zgłoszona na formularzu CEIDG-1, który jest równocześnie wnioskiem o wykreślenie wpisu z CEIDG. Należy go złożyć w urzędzie gminy/miasta w terminie 7 dni od momentu zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej. Na podstawie złożonego formularza CEIDG-1 z informacją o zaprzestaniu działalności ZUS sporządza druk ZUS ZWPA w celu wyrejestrowania przedsiębiorcy, jako płatnika składek.

Do wniosku CEIDG-1 można dołączyć formularz ZUS ZWUA (o wyrejestrowanie siebie z ubezpieczeń). ZUS ZCNA (o wyrejestrowanie z ubezpieczeń członków rodziny) należy złożyć w ZUS w ciągu 7 dni od dnia zaprzestania działalności gospodarczej.

W przypadku zaprzestania wykonywania czynności opodatkowanych podatkiem od towarów i usług VAT przedsiębiorca powinien dokonać wyrejestrowania za pomocą formularza VAT-Z, który należy dostarczyć do US w terminie 7 dni licząc od dnia, w którym zaprzestano wykonywanie działalności.

Podczas likwidacji działalności należy sporządzić także spisy dla celów:

1) PIT - spis z natury

Przedsiębiorcy rozliczający się na zasadach KPiR na dzień likwidacji działalności muszą sporządzić spis z natury (remanent) dla celów PIT zgodnie z § 27 Rozporządzenia Ministra Finansów z 26 sierpnia 2003 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów. Sporządzonego remanentu dla celów PIT nie składa się do US i nie opłaca się od niego żadnego podatku. Remanent likwidacyjny dla celów PIT zamyka KPiR (jest ostatnim wpisem w księdze), nawet, jeśli wynosi 0. Jego wartość brana jest pod uwagę przy wyliczaniu rocznego podatku dochodowego.

2) VAT - wykaz składników majątku

Wykazu składników majątku również nie zgłasza się do urzędu skarbowego, a sporządzony formularz wystarczy przechowywać z dokumentacją firmową. Warto jednak wiedzieć, że sprzedaż środka trwałego z wykazu składników majątku przed upływem 6 lat od wycofania go z majątku firmy (liczonych od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek trwały został wycofany z działalności, do dnia jego sprzedaży) powoduje powstanie przychodu z działalności gospodarczej.

3) VAT – likwidacyjny spis z natury dla celów VAT

Czynni podatnicy VAT powinni sporządzić jeszcze trzeci oddzielny dokument - spis z natury dla celów VAT, nazywany również remanentem likwidacyjnym. W remanencie tym ujmuje się wszystkie rzeczowe składniki majątku pozostające w firmie na dzień likwidacji, które mają określoną wartość rynkową i od których przy zakupie podatnik miał prawo odliczyć VAT (nawet wtedy, gdy dobrowolnie zrezygnował z odliczenia VAT mimo tego, że miał prawo do tego odliczenia). Będą to:

- materiały i towary handlowe, (czyli zakupy księgowane w kolumnie 10 KPiR),
- wyposażenie - niskocenny majątek,
- środki trwałe.

Podstawą opodatkowania składników objętych remanentem dla celów VAT jest ich cena rynkowa. Warto pamiętać, że zamiar sporządzenia remanentu dla celów VAT nie zgłasza się do urzędu skarbowego. Informację o jego dokonaniu dołącza się do ostatniej deklaracji VAT-7 lub VAT-7K (za okres, na który przypada data likwidacji działalności). Natomiast wartość wynikającą z remanentu wykazuje się w odpowiedniej pozycji deklaracji VAT.

8.2.1 Likwidacja działalności gospodarczej a zakończenie pracy kasy fiskalnej

Podatnicy, którzy ewidencjonują sprzedaż przy pomocy kasy fiskalnej, muszą zakończyć jej pracę w trybie fiskalnym. W związku z tym powinni:

- wykonać raport fiskalny dobowy i raport fiskalny okresowy (miesięczny);
- w terminie 7 dni od dnia zakończenia pracy kasy złożyć wniosek do właściwego naczelnika urzędu skarbowego o dokonanie odczytu pamięci fiskalnej kasy;
- złożyć wniosek o wyrejestrowanie kasy z ewidencji prowadzonej przez naczelnika urzędu skarbowego;
- dokonać odczytu zawartości pamięci kasy fiskalnej przy pomocy serwisanta przez wykonanie raportu rozliczeniowego za cały okres pracy kasy w obecności pracownika urzędu skarbowego.

Jeśli przy zakupie kasy fiskalnej podatnik skorzystał z ulgi na jej zakup, to w przypadku, gdy w okresie trzech lat od dnia rozpoczęcia ewidencjonowania zlikwiduje działalność gospodarczą, jest zobowiązany do zwrotu całości odliczonej ulgi.

8.2.2 Likwidacja działalności - przechowywanie dokumentów firmowych

Dokumentację firmową prowadzoną dla celów podatkowych (KPiR, ewidencje, rejestry, faktury, rachunki itp.) przechowuje się do czasu upływu okresu przedawnienia zobowiązania podatkowego. Przedawnienie zobowiązania podatkowego następuje zasadniczo po 5 latach, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku, (czyli w praktyce należy oczekiwać nie 5, a 6 lat).

Dla niektórych rodzajów dokumentacji wyróżnia się inne terminy ich przechowywania, np.:

- listy płac - 50 lat od dnia zakończenia przez ubezpieczonego pracy u danego płatnika;
- deklaracje rozliczeniowe ZUS i imienne raporty miesięczne oraz dokumenty korygujące przesłane do ZUS, deklaracje i raporty - 10 lat od daty przesłania ich do ZUS;
- zatwierdzone roczne sprawozdania finansowe - przechowywanie trwałe.

Słowniczek podstawowych terminów podatkowych

Znajomość tych zagadnień przez przedsiębiorcę może ułatwić mu prowadzenie działalności gospodarczej oraz funkcjonowanie wśród konkurencji na polskim czy europejskim rynku.

- **podmiot podatku,**
- **przedmiot podatku,**
- **podstawa opodatkowania,**
- **stawka lub stopa podatkowa,**
- **elementy korygujące wymiar podatku (ulgi podatkowe),**
- **warunki płatności podatku.**

Podmiotem podatku może być osoba fizyczna lub osoba prawna, na której ciąży z mocy prawa obowiązek podatkowy. Według Ordynacji podatkowej podmiotami podatku dochodowego są: podatnik, płatnik i inkasent.

Tabela 5: Charakterystyka podmiotów podatku dochodowego

Podmiot podatku	Charakterystyka
Podatnik	Osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka nie mająca osobowości prawnej, podlegająca na mocy ustaw podatkowych obowiązkowi podatkowemu.
Płatnik	Osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, obowiązana na podstawie przepisów prawa podatkowego do obliczenia i pobrania od podatnika podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu.
Inkasent	Osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, obowiązana do pobrania od podatnika podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu.

Przedmiotem podatku jest określony proces, sytuacja czy stan prawny, w którym związany jest obowiązek uiszczenia podatku oraz przyporządkowanie podmiotowego zakresu do danego przedmiotu opodatkowania. Podstawowe kategorie finansowo-prawne, będące przedmiotem opodatkowania to: obrót, dochód, majątek, wydatek.

Podstawa opodatkowania stanowi wartościowe bądź ilościowe ujęcie przedmiotu podatku. Jeśli podstawa opodatkowania zostaje wyrażona w **kategoriach ilościowych**, podatek nałożony jest na zdarzenia w jednostkach fizycznych, takich jak np.: sztuki, kilogramy, metry, itp..

Jeśli podstawa opodatkowania zostaje wyrażona w **kategoriach wartościowych**, wartość zdarzenia staje się punktem, w którym zostaje ustanowiony podatek. Wartością może być: dochód, przychód, wydatki, majątek, transakcje.

Stawki i stopy podatkowe wyrażają stosunek kwoty podatku do podstawy opodatkowania. Gdy stosunek kwoty podatku do podstawy opodatkowania wyrażony jest w złotych mowa wówczas o stawce podatkowej. Gdy stosunek ten wyrażony jest w procencie mowa o stopie podatkowej.

Spis oznaczeń, skrótów i akronimów

CEIDG	–	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
CIT	–	Podatek dochodowy od osób prawnych
FV	–	Faktura VAT
GUS	–	Główny Urząd Statystyczny
KPiR	–	Książka Przychodów i Rozchodów
KRS	–	Krajowy Rejestr Sądowy
KRUS	–	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
KŚT	–	Klasyfikacja Środków Trwałych
MSiG	–	Monitor Sądowy i Gospodarczy
MŚP	–	Małe i średnie przedsiębiorstwa
NBP	–	Narodowy Bank Polski
NIP	–	Numer Identyfikacji Podatkowej
NUS	–	Naczelnik Urzędu Skarbowego
OP	–	Ordynacja Podatkowa
PARP	–	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
PCC	–	Podatek od czynności cywilno prawnych
PIT	–	Podatek od osób fizycznych (ang. <i>Personal Income Tax</i>)
PKD	–	Polska Klasyfikacja Działalności
REGON	–	Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej
RM	–	Rada Ministrów
RP	–	Rzeczypospolita Polska
SE	–	Spółka Europejska (ang. <i>SociatesEuropea</i>)
UE	–	Unia Europejska
UOR	–	Ustawa o rachunkowości
UPDOF	–	Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych
UPDOS	–	Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych
UPORPD	–	Ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne
US	–	Urząd Skarbowy
WE	–	Wspólnota Europejska
WUS	–	Wojewódzki Urząd Statystyczny
VAT	–	Podatek od towarów i usług, podatek od wartości dodanej
ZUS	–	Zakład Ubezpieczeń Społecznych